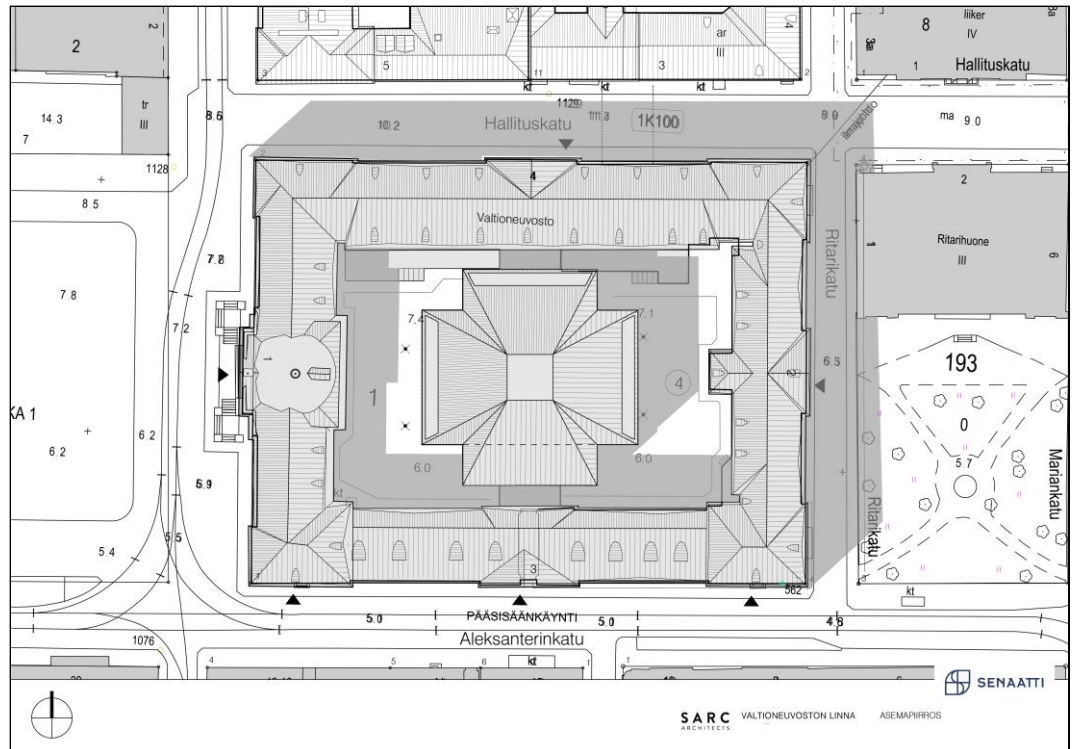

VALTONEUVOSTON LINNA

1. KAUPUNGINOSA

ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN SELOSTUS

Asemakaavan selostus

Päivätty
Diaarinumero HEL 2020-011646
Hankenumero 5318_9
Asemakaavakartta nro 12799

Kaavaselostuksessa esitetään kaavaratkaisun keskeinen sisältö ja suunnittelun vaiheet. Selostusta täydennetään kaavaprosessin edetessä.

Asemakaavan muutos koskee:
Helsingin kaupungin
1. kaupunginosan (Kruununhaka) korttelia 1
sekä katualueita

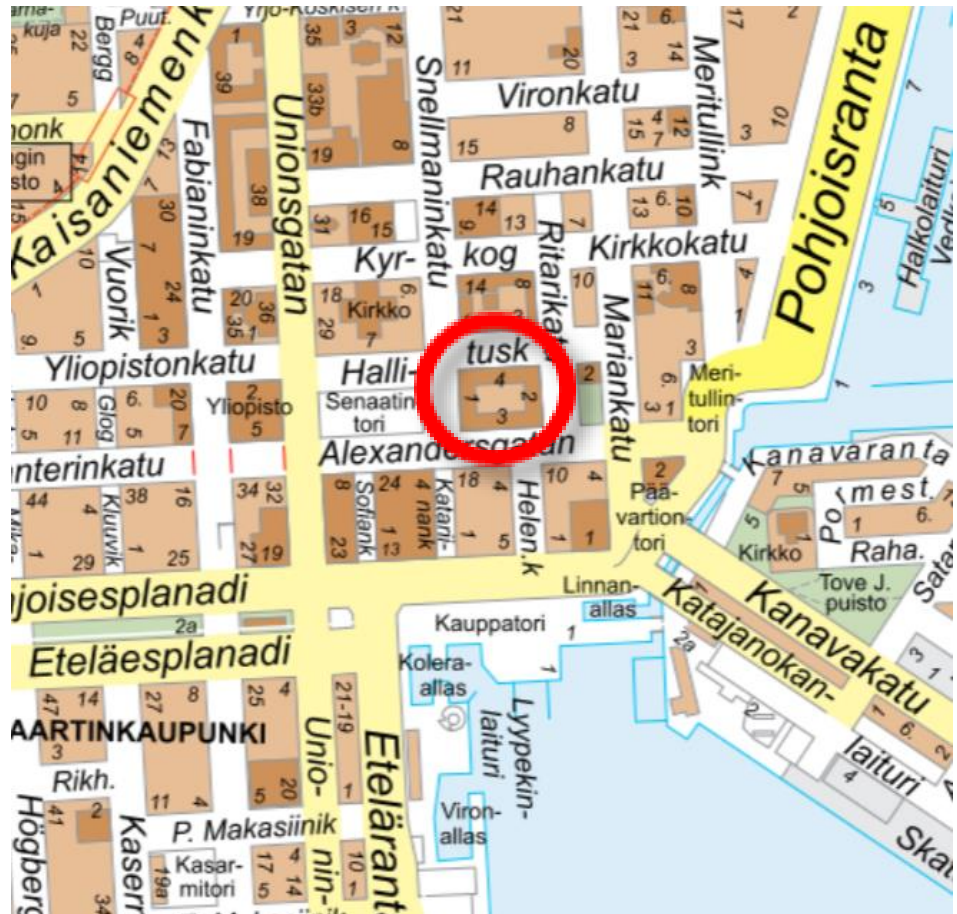
Kaavan nimi:
Valtioneuvoston linna

Laatija:
Helsingin kaupungin asemakaavoituspalvelu

Vireilletulosta ilmoittaminen: 22.8.2022
Nähtävilläolo (MRL 65 §): 2.5.–31.5.2023
Kaupunkiympäristölautakunta:
Hyväksyminen: kaupunginvaltuusto
Voimaantulo:

Alueen sijainti:

Alue sijaitsee Senaatintorin, Aleksanterinkadun, Ritarikadun ja Arpeanum-korttelin välisellä alueella. Hallituskadun ja Snellmaninkadun osuudet sisältyvät kaavarajaukseen.

Kuva: Suunnittelualueen sijainti.

Yhteyshenkilöt kaavan valmistelussa

Helsingin kaupunkiympäristön toimiala

Asemakaavoitus: Janne Prokkola, yksikön päällikkö; Kajsa Lybeck, arkkitehti

Kaavapiirtäminen: Pia Havia, suunnitteluavustaja

Liikenne- ja katusuunnittelu: Pekka Nikulainen, johtava liikenneinsinööri

Kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu: Anu Lamminpää, johtava maisema-arkkitehti

Rakennussuojelu: Sakari Mentu, arkkitehti

Teknistaloudelliset asiat: Mikko Juvonen, DI, tiimipäällikkö; Pekka Leivo, yksikköpäällikkö

Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit: Tom Qvisen, projektipäällikkö, Ilkka Satola, tiimipäällikkö

Rakennusvalvontapalvelut: Heli Virkamäki, tiimipäällikkö; Juha Sundqvist, arkkitehti

Pelastuslaitos: Esko Rantanen, johtava vanhempi palotarkastaja
Joonatan Suosalo, palomestari

Muut Helsingin kaupungin toimialat

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala: John Lagerstedt
Kaupunginkanslia: Sirpa Kallio, projektinjohtaja

Muut viranomaistahot

Museovirasto: Pekka Lehtinen

Hakijataho

Senaatti-kiinteistöt: Kimmo Mäkelä, Niko Sundell
Valtioneuvoston kanslia: Kristiina Koskiahho, Juha Hovinen

Hankesuunnittelu

Antti-Matti Siikala, Arkkitehtitoimisto Sarc Oy, Anu Kuoppamäki /
rakennuttajakonsultti, A-insinöörit Oy

Sisällysluettelo

Tiivistelmä	6
Asemakaavan kuvaus	7
Tavoitteet	7
Mitoitus	8
Alueiden käyttötarkoitus ja korttelialueet	8
Liikenne	10
Esteettömyys	12
Ekologinen kestävyys	12
Suojelukohteet	12
Yhdyskuntatekninen huolto	16
Maaperän rakennettavuus, pohjarakentaminen ja pilaantuneisuuden kunnostaminen	16
Ympäristöhäiriöt	17
Pelastusturvallisuus	18
Vaikutukset ja tehtyjen selvitysten yhteenveto	18
Toteutus	20
Suunnittelun lähtökohdat	20
Suunnittelu- ja käsittelyvaiheet	23

Liitteet

- 1 Seurantalomake
- 2 Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
- 3 Kuvat ja kartat
 - Sijaintikartta
 - Ilmakuva
 - Asemakaavakartta (A4-koossa)
 - Havainnekuva
 - Ote ajantasa-asemakaavasta
 - Liikenneperiaatesuunnitelma
 - Kuvaliite suojelukohteista
- 4 Viitesuunnitelma
- 5 Muistio Muinaismuistolain 13§ edellyttämästä neuvottelusta

Luettelo muusta kaavaa koskevasta materiaalista

- Vuorovaikutusraportti
 - Arvottamis- ja suojelukaaviot, 9.4.2021, Arkkitehtitoimisto Sarc Oy
 - Valtioneuvoston linna, kortteliselvitys, rakennushistoriaselvitys, Arkkitehtitoimisto Okulus Oy, 2019
 - Valtioneuvoston linna, Keskeiset rakenteet, rakennushistoriaselvitys, Arkkitehtitoimisto Okulus Oy, 2019
 - Valtioneuvoston linna, rakentumisen vaiheet 1822-, Arkkitehtitoimisto Sarc Oy
 - Helsinki – Kruununhaka - Kortteli 1, Selvitykset arkeologisista tutkimuksista, Arkkitehtitoimisto Schulman Oy, 20.10.2020
 - Helsinki – Kruununhaka – kortteli 1: selvitys arkeologisista tutkimuksista, Hakanpää, Päivi, Luhtala, Johanna, Seesto, Heidi, Senaatti 2020
-

Tiivistelmä

Asemakaavan muutos (kaavaratkaisu) koskee 1. kaupunginosan (Kruununhaka) korttelin 1 tonttia 4, joka sijaitsee osoitteessa Snellmaninkatu 1 sekä katualuetta (osa Snellmaninkatua ja Hallituskatua). Kaavaratkaisun tavoitteena on mahdollistaa korttelin säilyminen edelleen alkuperäisessä valtion keskushallinnon käytössä laajentamalla Valtioneuvoston linnaa nykyaikaisella hallinto- ja toimistorakennuksella, joka säästää alkuperäiset vanhat ulkokehän rakennukset rakennusteknisesti ja tilallisesti raskailta muutoksilta. Sisäpihalle rakennettavan uudisrakennuksen tieltä joudutaan purkamaan pihasiiven entisenä painotalona toiminut rakennuksen osa. Tavoitteena on parantaa merkittävästi ylimmän valtiojohdon työskentelyedellytyksiä ja turvallisuutta.

Kaavaratkaisussa on erityisesti pyritty ratkaisemaan se, kuinka rakennusperintölain nojalla suojeltua kokonaisuutta voidaan laajentaa siihen soveltuen Valtioneuvoston linnan sisäpihalle. Kaavaehdotuksessa on haettu laajennusta, joka ei muuta Helsingin merellistä julkisivua, eikä muuta suojellun Valtioneuvoston linnan kokonaisuuden roolia pitkissä kaupunkitilan näkymissä.

Valtioneuvoston linnan rakennuskokonaisuus on suojeltu ELY-keskuksen rakennusperintölain nojalla antamalla suojelupäätöksellä (suojelupäätös 7.6.2022) siten, että päätös ei koske sisäpihalle sijaitsevaa painotalona toiminutta rakennuksen osaa (entinen painotalo).

Voimassa olevan kaavan sr -suojeleva rakennus -merkintä Valtioneuvoston linnan osalta poistetaan kaavaratkaisulla ja korvataan srs -merkinnällä suojelupäätöksen rajauksen mukaisesti. Näin kaavaratkaisu mahdollistaa suojelupäätöksen rajauksen ulkopuolelle jäävän entisen painotalon purkamisen. Sk -merkintä asetus-suojelusta poistuu rakennuskokonaisuudesta suojelupäätöksen astuttua voimaan.

Senaatintorin aukion osuus kaava-alueella merkitään suojeltavaksi merkinnällä sa. Koko aluetta koskee yleinen suojelumääräys, joka kieltää muuttamista, purkamista tai hävittämistä suojeltavaksi merkittyjä kohteita niin, että niiden rakennustaiteellinen tai kulttuurihistoriallinen arvo vähenee.

Piha-alueen nykyiset pintamateriaalit ja ladontamallit sekä Snellmaninkadun ja Hallituskadun historiallisesti arvokkaat katualueet ja rakenteet määrätään säilytettäväksi tai palautettaviksi mahdollisuuksien mukaan.

Kaavaratkaisun yhteydessä on käyty Muinaismuistolain 13 § mukainen neuvottelu ja kaavaratkaisuun on kirjattu määräys mahdollisen kiinteän muinaisjäännöksen riittävien arkeologisten tutkimusten toteuttamisen varmistamiseksi.

Voimassa olevassa kaavassa ei ole merkitty rakennusoikeuslu-
kua. Uudisrakennuksen ja olemassa olevan, suojellun hallinto- ja
virastorakennuksen kerrosalaksi on kaavaratkaisussa osoitettu
yhteensä 26 600 k-m². Kaavaratkaisun myötä tontin kerrosala
kasvaa 7 460 k -m²:llä. Lisäksi koko kaava-alueella saa rakentaa
pääkäyttötarkoituksen mukaisia ja muita maanalaisia kellaritiloja
asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi.

Kaavaratkaisun yhteydessä on laadittu Hallituskadun liikenneperi-
aatesuunnitelma, jonka mukaan Hallituskadun osuus Snellmanin-
kadun ja Ritarikadun välissä muutetaan jalankulun ja pyöräilyn ka-
duksi, jolla huoltoajo on sallittu

Kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa erityisesti siten, että kort-
telin nykyisen hallinto- ja virastotoiminnan laajentaminen mahdol-
listuu.

Helsingin kaupunki omistaa katualueet. Korttelialue on valtion
omistuksessa. Kaavaratkaisu on laadittu hakemuksen johdosta ja
kaavaratkaisun sisältö on neuvoteltu hakijan kanssa.

Asemakaavan kuvaus

Tavoitteet

Kaavaratkaisun tavoitteena on mahdollistaa korttelin säilyminen
edelleen alkuperäisessä valtion keskushallinnon käytössä laajen-
tamalla Valtioneuvoston linnaa nykyaikaisella hallinto- ja virasto-
rakennuksella, joka säästää alkuperäiset vanhat ulkokehän raken-
nukset rakennusteknisesti ja tilallisesti raskailta muutoksilta. Sisä-
pihalle rakennettavan uudisrakennuksen tieltä joudutaan purka-
maan pihasiiven entisenä painotalona toiminut rakennuksen osa.
Tavoitteena on parantaa merkittävästi ylimmän valtiojohdon työ-
kentelyedellytyksiä ja turvallisuutta.

Sisäpihalle rakennettavan laajennuksen tieltä joudutaan purka-
maan sisäpihalla sijaitseva painotalona toiminut rakennuksen osa,
koska sitä ei ole mahdollista sisällyttää laajennukseen tai muuten-
kaan säilyttää uudisrakennuksen lisäksi. Purkamiselle on edelly-
tykset, koska rakennusta ei ole suojeltu suojelupäätöksellä. Suo-
jelupäätöksen rajauksen ulkopuolelle jäävässä pihasiivessä on
sen kaltaisia teknisiä rajoitteita, että sitä ei voida hyödyntää osana
alueelle sijoitettavaa uudisrakennusta. Rakennuksen säilyttämi-
nen rajoittaisi merkittävästi hankkeeseen olennaisesti liittyvää
maanalasta rakentamista ja vaikeuttaisi välttämättömien yhteyk-
sien rakentamista rakennuksen eri osien välillä.

Korttelin uudisrakentaminen sovitetaan ympäristöönsä siten, että
vanhat arvokkaat rakennukset säilyvät korttelikokonaisuuden pää-
roolissa. Sisäpihalle rakennettava laajennus edellyttää, että sisä-
pihan entinen painotalo puretaan.

Uudisrakennuksen korkeus on tarkoitus sovittaa ympäröivään katotomaisemaan, ja korttelipihan tilallinen hahmotettavuus sekä kohotuulliset näkymät on tavoitteena säilyttää. Hallituskadun Snellmaninkadun ja Ritarikadun välinen osuus muutetaan jalankulun ja pyöräilyn kaduksi, jolla korttelin huoltoajo on sallittu.

Kaupunginvaltuusto on 13.10.2021 hyväksynyt uuden Kasvun paikka - Helsingin kaupunkistrategian 2021–2025. Kaavaratkaisu edesauttaa kaupunkistrategian tavoitteiden toteutumista siten, että kaupunkirakennetta kehitetään kestävästi, ensisijaisesti uudistamalla ja täydentämällä olemassa olevaa rakennettua ympäristöä huomioiden alueiden erityispiirteet.

Mitoitus

Suunnittelualueen pinta-ala on 12 649 m².

Voimassa olevassa kaavassa ei ole merkitty rakennusoikeusluokua. Uudisrakennuksen ja olemassa olevan, suojellun hallinto- ja virastorakennuksen kerrosalaksi on kaavaratkaisussa osoitettu yhteensä 26 600 k-m². Tontin tehokkuusluku on $e_t = 2,89$. Kaavaratkaisun myötä tontin kerrosala kasvaa 7 460 k-m²:llä. Lisäksi koko kaava-alueella saa rakentaa pääkäyttötarkoituksen mukaisia ja muita maanalaisia kellaritiloja asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi.

Alueiden käyttötarkoitus ja korttelialueet

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Historia

Senaatintori suunniteltiin uuden pääkaupungin pääaukioksi J.A. Ehrenstömin Helsingin asemakaavassa vuonna 1812. Aukion äärelle kaavailtiin varhaisen pääkaupungin tärkeimmät rakennukset, senaatintalo, kenraalikuvernöörin virka-asunto ja kaupungin luterilainen pääkirkko. Senaatintorin paikalla sijaitsi alkuaan tuntuvasti pienempi vanhan Helsingin Suurtori raatihuoneineen, kirkkoineen ja päävartioineen.

Senaatintorin empiretyylinen monumentaaliaukiokokonaisuus rakentuu arkkitehti C.L. Engelin uusklassillisen arkkitehtuurin vaaraan. Senaatintoria reunustavat julkiset rakennukset ilmentävät keskushallinnon, kirkon ja yliopiston asemaa 1800-luvun Suomessa. Valtakunnan ja Helsingin keskuksena aukiolla on vakiintunut kansallinen symboliasema. Kansainvälisesti aukio on merkittävä, hyvin säilynyt kaupunkitaiteellinen luomus. Senaatintori on kaupungin tunnetuimpia nähtävyyksiä ja Suomi-kuvan osatekijä.

Valtioneuvoston linna Senaatintorin aukion itälaidalla on näyttävä

uusklassismin luomus korinttilaisine temppelipäätyineen, kupoleineen ja rakennukseen torilta johdattavine edustavine porrassomitelmineen. Rakennuksen tärkeimmät sisätilat ovat senaatin istuntosali pääkerroksessa temppelipäädyn takana sekä näyttävä porrashuone niin ikään rakennuksen keskilinjassa. Rakennuksen eri-ikäiset siivet muodostavat arkkitehtuuriltaan yhtenäisen, ulkoasultaan klassistisen kokonaisuuden ja sulkevat sisäänsä suuren korttelipihan.

Korttelipihan keskelle rakennettiin vuosina 1897–1900 arkkitehti Ricardo Björnbergin suunnittelema kolmikerroksinen Senaatin kirjapaino palveleva painotalo. Rakennuksen suurissa painosaleissa on valurautapylväiden kannattelemaat kappaholvit. Rakennusta korotettiin vuonna 1904 latomosalin käsittävällä kerroksella, jossa on niitatus rautaristikot (suunnittelija Gustave Eiffel). Korotus erottuu kaarevin ikkunoin julkisivussa. Painotalon rakentaminen, piha-alueen korkean kallion tasaaminen ja kalliomäestä pohjoissiiiven kylkeen muotoiltu, portain ja kaitein graniitilla viimeistelty terrassi muuttivat Engelin suunnitteleman korttelipihan perusteellisesti.

Carl Ludvig Engelin suunnittelema Valtioneuvoston linna on rakentunut alkuperäisten suunnitelmien mukaiseen asuunsa vuosien 1822-53 aikana osana Helsingin monumentaalikeskustaa. Nykyisen hahmonsä kortteli on saanut Engelin arkkitehtuurin hengessä toteutettujen korotusten ja uudisosien myötä vuoteen 1918 mennessä. Keisarillisen Senaatin talo muuttui keväällä 1917 itsenäisen Suomen Senaatin taloksi ja marraskuussa 1918 siitä tuli Valtioneuvoston linna. Valtioneuvoston linnaan laadittiin 1930- ja 1940-luvuilla kolme pihasiiven korvaavaa toteutumatonta laajennussuunnitelmaa. Arkkitehti Ilmari Launis suunnitteli vuonna 1933 korttelipihan keskelle korkean virastosiiven yhdyskäytävineen. Tuntematon suunnittelija esitti 1930-luvulla sisäpihalle pyöreää, seitsemänkerroksista virastotaloa. Arkkitehti Väinö Vähäkallio laati 1940-luvulla suunnitelman pihan poikki rakennettavasta kuusikerroksisesta virastorakennuksesta.

Helsingin keskustan puhdaspiirteisimpiin kuuluva umpikortteli on ulkokehältään 3-4 –kerroksinen, Aleksanterinkadun puoleista, osin kaksikerroksista eteläsiipeä lukuun ottamatta. Siipirakennukset ovat käyneet läpi useita muutos- ja korjausvaiheita. Sisäpihalla olevassa nelikerroksisessa entisessä painotalossa on nykyään toimisto- ja ravintolatiloja.

Kortteli on eri ministeriöiden sekä Valtioneuvoston kanslian käytössä. Kaikki rakennuksen osat sisäpihan painotaloa lukuun ottamatta on suojeltu rakennusperintölain nojalla. Rakennusperintölain nojalla suojeltujen kohteiden suojelua valvoo Museovirasto.

Valtioneuvoston linnassa on alkamassa laaja peruskorjaushanke,

jonka yhteydessä on katsottu tarkoituksenmukaiseksi sovitella uudisrakentamista korttelin keskiosaan sekä maanalaista rakentamista. Uudisrakentaminen lisää valtioneuvoston työtilojen määrää ja täydentää työympäristön tilavalikoimaa, erityisesti kokoustiloja ja niihin liittyviä kulkuvyöhykkeitä. Uudisrakentaminen kasvattaa korttelin rakennettua kerrosalaa merkittävästi. Korttelin keskelle sijoittuva uudisrakentaminen ja sen maanalaiset ja -päälliset yhteydet edellyttävät pihalla olevan entisen painotalon ja sen yhdysiiven purkamista korttelin sisältä.

Suojelupäätöksessä todetaan, että ”Rajauksen ulkopuolelle jäävässä pihasiivessä on sen kaltaisia teknisiä rajoitteita, että sitä ei voida hyödyntää osana alueelle sijoitettavaa uudisrakennusta. Rakennuksen säilyttäminen rajoittaisi merkittävästi hankkeeseen olennaisesti liittyvää maanalaista rakentamista ja vaikeuttaisi välttämättömien yhteyksien rakentamista rakennuksen eri osien välillä.”

Suunnittelualueeseen kuuluu Valtioneuvoston korttelin lisäksi osa Snellmaninkadun ja Hallituskadun katualueita sekä osa Senaatin aukiokokonaisuutta. 1840-luvulta alkaen jalkakäytäviä päällystettiin kookkailla graniittilaatoilla. Näitä laattoja on edelleen vaalittu siten, että Snellmaninkadun osuuden itälaidan jalkakäytävä koostuu edelleen luonnonkivilaatoista. Snellmaninkatu on muuten nupukiviladottu. Hallituskadulla pohjoinen jalkakäytävä on osittain päällystetty graniittilaatoilla. Etelän puoleista jalkakäytävää reunustaa graniittinen sadevesikouru ja reunakivi. Ajokaista ja muu osuus jalkakäytävistä on pinnoitettu asfaltilla.

Hallinto- ja virastorakennusten korttelialue (YH)

Kortteli merkitään hallinto- ja virastorakennusten korttelialueeksi. Kortteliin saa sijoittaa hallinto- ja virastotoimintaan liittyviä tiloja. Voimassa olevassa kaavassa ei ole merkitty rakennusoikeuskua. Uudisrakennuksen ja olemassa olevan, suojellun rakennuksen kerrosala on yhteensä 26 600 k-m². Lisäksi koko kaava-alueella saa rakentaa pääkäyttötarkoituksen mukaisia ja muita maanalaisia kellaritiloja asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi.

Liikenne

Lähtökohdat

Suunnittelualue on osa valmista kantakaupungin kaupunkirakennetta ja saavutettavissa nykyisiä liikenneyhteyksiä käyttäen. Kortteli rajautuu Senaatintoriin ja Snellmaninkatuun, Aleksanterinkatuun, Ritarikatuun ja Hallituskatuun.

Jalankulku

Korttelia ympäröivillä kaduilla jalankulkuolosuhteet ovat hyvät. Jalakäytävien leveydet vastaavat jalankulkijamäärien tarvetta. Kortteli on hyvin saavutettavissa jalankulkijan kannalta.

Pyöräliikenne

Alue on Snellmaninkadun ja Aleksanterinkadun osalta nupukivettyä historiallista kaupunginosaa, jossa liikenne kulkee hitaasti. Pyöräilijä kulkee muun liikenteen seassa. Liittyminen pyörätieverkkoon tapahtuu Aleksanterinkadun poikkikatujen kautta Pohjoisesplanadin pääpyörätielle.

Julkinen liikenne

Lähimmät raitiovaunulinjojen pysäkit ovat Aleksanterinkadulla ja Snellmaninkadulla. Lähimmälle metroasemalle on noin 350 metriä ja päärautatieasemalle noin 850 metriä. Alue on hyvin saavutettavissa joukkoliikenneyhteyksillä.

Autoliikenne

Aleksanterinkadun keskiarkivuorokausiliikennemäärä on nykyisin noin 3 900. Vastaava luku Snellmaninkadulla on noin 1 700, Hallituskadulla 1 000 ja Ritarikadulla 500. Hankkeen liikenneselvityksen liikennemäärät ovat edellä esitettyjä pienempiä, koska ne on tehty koronapandemian aikana. Tontti sijaitsee melko lähellä Pohjoisranta pääkatua, joten tontti on hyvin saavutettavissa myös autoliikenteellä.

Kaavaratkaisu

Tontin lisärakentaminen ja Hallituskadun sulkeminen yleiseltä ajo- ja liikenteeltä muuttaa hieman alueen katujen liikennemääriä. Muutos ei kuitenkaan ole merkittävä.

Jalankulku

Kaavaratkaisu muuttaa Hallituskadun kaduksi, jolla sallitaan jalankulun ja pyöräilyn lisäksi vain huoltoliikenne. Muilta osin kaavaratkaisu ei muuta jalankulun olosuhteita. Jalankulkuolosuhteet säilyvät hyvinä.

Pyöräliikenne

Pyöräliikenteen turvallisuus paranee Hallituskadulla, kun katu suljetaan muulta ajoneuvoliikenteeltä kuin huoltoajolta. Muilta osin kaavaratkaisu ei muuta pyöräliikenteen olosuhteita. Tontille osoitetaan 88 pyöräpysäköintipaikkaa, joista 68 kpl on sisätiloissa.

Julkinen liikenne

Julkisen liikenteen järjestelyihin kaavaratkaisulla ei ole vaikutusta.

Autoliikenne

Hallituskatu suljetaan autoliikenteeltä. Tämän vuoksi alueen muiden katujen liikennemäärät hieman lisääntyvät. Lisäys ei ole merkittävä. Muilta osin autoliikenteen järjestelyt säilyvät nykyisellään.

Esteettömyys

Asemakaava-alue on esteettömyyden kannalta normaalia aluetta.

Kaavaratkaisu

Kaavaratkaisulla ei ole vaikutusta esteettömyyteen.

Ekologinen kestävyys

Lähtökohdat

Asemakaavoituksen lähtökohtana ovat Kaupunkiympäristön toimialan Ympäristöohjelma 2019–2021, ”Hiilineutraali Helsinki 2035-toimenpideohjelma” sekä hankkeeseen ryhtyvän sekä rakennuksen tulevan pääkäyttäjän asettamat kestävyystavoitteet.

Kaavaratkaisu

Kaavaratkaisu perustuu olemassa olevan katu- ja kunnallisverkon hyödyntämiseen sekä olemassa olevan hallinto- ja virastokorttelin kadunvarsirakennusten säilyttämiseen ja kehittämiseen. Olemassa olevan sisäpihan entinen painotalo joudutaan purkamaan. Purettavien rakennusosien käyttökelpoinen materiaali on kierrätettävä.

Suojelukohteet

Lähtökohdat

Valtioneuvoston kortteli sekä suunnittelualueen katualueet (osa Snellmaninkatua ja Hallituskatua) kuuluvat valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön ja Museoviraston RKY 2009-kohdeluettelo ”Senaatintori ympäristöineen”, sekä osin RKY-kohdeluettelo ”Aleksanterinkatu”.

Asemakaavan muutosalue sijaitsee Vironniemen Helsingin vanhalla asemakaava-alueella ja on osa luokiteltua kiinteää muinaisjäännösaluetta (Museoviraston muinaisjäännösrekisteri, tunnus 1000006099) ja se on rauhoitettu muinaismuistolaila. Alueen vanhat kulttuurikerrokset ovat muinaismuistolain (295/1963) perus-

teella suojeltuja, vaikka kaavassa ei olisi siitä merkintää. Hallituskadulla ja korttelin eteläosassa on osa-alueita, joiden kohdalla on osittain arkeologisessa mielessä kajoamatonta aluetta.

Valtioneuvoston linna ja katuosuudet kuuluvat osaksi vuonna 1988 empire-keskustalle laadittua voimassa olevaa suojelukaavaa nro 8980. Asemakaavassa kortteli on merkitty hallinto- ja vi-rastorakennusten korttelialueeksi (YH) ja sen pohjoispuolinen Hallituskadun osa on merkitty maj: Maanalainen tila kadunalaista ja-lankulkutunnelia varten.

Kaikkia kaavaratkaisun rakennuksia koskee merkintä sr: suojel-tava rakennus sekä sk: valtion omistamien kulttuurihistoriallisesti huomattavien rakennusten suojelusta annetun asetuksen mukaan suojeltava rakennus. Katualueella sijaitsevat ulkoportaat Senaa-tintorin suuntaan on merkitty s: suojeltava kohde. Senaatintorin aukio, jonka merkintä ulottuu Snellmaninkadun yli korttelirajaan saakka, on merkitty sa: Suojeltu aukio. Tämän aukion käyttötar-koitukseen, tilaseinämiin tai rakennelmiin kohdistuvia muutoksia koskevista suunnitelmista on pyydetty lausunto Helsingin kau-punginmuseolta ja varattava Museovirastolle tilaisuus lausunnon antamiseen.

Lisäksi suojelukaavan koko alueella on voimassa merkintä (s_s_s_), jossa todetaan alueen olevan historiallisesti, kulttuuri-historiallisesti, rakennustaiteellisesti ja kaupunkikuvallisesti arvo-kas. Kaavan alueella ei suojeltaviksi määrättyjä rakennuksia, ra-kennusten osia, aitoja, ulkoportaita, muistomerkkejä, puurivejä tai-kiveyksiä saa muuttaa, purkaa tai hävittää, niin että kohteen tai-sen ympäristön rakennustaiteellinen tai kulttuurihistoriallinen arvo vähenee. Kaavan alueella on ennen rakennusluvan myöntämistä pyydetty lausunto Helsingin kaupunginmuseolta ja varattava-Museovirastolle tilaisuus lausunnon antamiseen.

Kohteen rakennussuojeluasetuksen nojalla tehty päätös on kor-vattu ELY:n 7.6.2022 antamalla suojelupäätöksellä Asetus valtion omistamien kulttuurihistoriallisesti huomattavien rakennusten suo-jelusta (275/1965) on kumottu asetuksella valtion omistamien ra-kennusten suojelusta (480/1985), jolloin aiemman asetuksen no-jalla tehdyt suojelupäätökset ovat edelleen jääneet voimaan. Ase-tus 480/1985 on kumottu lailla rakennusperinnön suojelemisesta (498/2010), jonka 24 §:n 5 momentin mukaan lain voimaan tul-lessa voimassa olleiden säännösten nojalla tehty päätös valtion omistaman rakennuksen suojelusta pysyy voimassa, kunnes ra-kennuksen suojelusta on päätetty rakennusperintölain mukaisesti.

Valtioneuvoston linnan rakennuskokonaisuus entistä painotaloa lukuun ottamatta on suojeltu ELY:n suojelupäätöksellä. Suojelu-päätöksellä on korvattu aikaisempi rakennusten suojelusta anne-tun asetuksen nojalla annettu suojelupäätös. Asemakaavamuutoksen lähtökohtana olevassa hankesuunnitelmassa on esitetty

pihasiiven purkamista uudisrakennuksen tieltä.

Suojelupäätöksessä todetaan muun muassa, että ”Valtioneuvoston linnan sisäpihalla sijaitsevalla painotalona tunnetulla rakennuksella ja siihen kytkeytyvällä siivellä on kiistatta rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa. Museovirasto pitää sen purkamista perusteltuna, koska pihasiivessä on sen kaltaisia teknisiä rajoitteita, että sitä ei voida hyödyntää osana pihalle aiottua uudisrakennusta. Painotalon säilyminen rajoittaisi merkittävästi hankkeeseen olennaisesti liittyvää maanalaista rakentamista ja vaikeuttaisi välttämättömien yhteyksien rakentamista rakennuksen eri osien välillä.”

Lisäksi suojelupäätöksessä todetaan, että ”Valtioneuvoston tilastrategian mukaan rajauksen tekeminen on välttämätöntä, vaikka muutoksen myötä menetetään arkkitehtonisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokas pihasiipi.” ja ”Valtioneuvoston tekemien selvitysten (2018, 2019) ja hankesuunnitelma (2020) mukaan riittävän suuri uudisrakennus sekä siihen liittyvä pihakannen alainen rakentaminen on välttämätön edellytys korttelin säilymiselle edelleen alkuperäisessä valtion keskushallinnon käytössä. Uudisrakentaminen säästää alkuperäiset ulkokehän rakennukset rakennusteknisesti ja tilallisesti raskailta muutoksilta.”

Suojelupäätöksessä ”ELY-keskuksen näkemyksen mukaan asiaa tulee punnita ja harkita myös yleisen edun näkökulmasta. ELY-keskus pitää yleisen edun näkökulmasta erityisen perusteltuna, että Valtioneuvoston linna säilyy valtion ylimmän johdon käytössä. Tämä edellyttää, että sille taataan turvalliset ja asianmukaiset työtilat. Mainitusta johtuen painotalolla ei voi katsoa olevan sellaista merkitystä yleisen edun kannalta, että sen tulisi säilyä. Myöskään Museoviraston lausunto ei tue sitä. Sillä seikalla, että Valtioneuvoston linna säilyy Suomen ylimmän valtiojohdon käytössä sen sijaan, on erityisen suurta merkitystä yleisen edun kannalta.”

Kaavaratkaisu

Pihasiipeä lukuun ottamatta Valtioneuvoston linnan rakennuskokonaisuus, Senaatintorin puoleinen porrasrakenne ja korttelin sisäpihan terassi on suojeltu rakennusperintölain nojalla (suojelupäätös 7.6.2022) ja suojeltu osa rakennuksesta on merkitty kaavaan merkinnällä srs: Rakennusperintölain nojalla suojeltu rakennus. Valtioneuvoston linnan ja sen pääportaiden sekä pihanpuolen terassin suojelua koskevat suojelumääräykset on annettu suojelupäätöksessä.

Voimassa olevan kaavan sk: Valtion omistamien kulttuurihistoriallisesti huomattavien rakennusten suojelusta annetun asetuksen mukaan suojeltava rakennus -merkintä poistuu rakennuskokonaisuudesta ja myös pihasiiven osalta suojelupäätöksen astuttua voimaan.

sr: Suojeltava rakennus -merkintä poistuu rakennuskokonaisuudesta ja myös pihasiiven osalta ja näin kaavaratkaisu mahdollistaa entisen painotalon purkamisen.

Kuten Museoviraston lausunnossa hankesuunnitelmasta s 6(8) ”säilyttäminen ja suojelu” otsikon alla todetaan, pihasiiven korvaaminen uudisrakennuksella on rakennussuojelun kannalta menetys mutta perusteltavissa, jos samalla voidaan kadunvarsirakennukset säästää sovittamattomilta muutospaineilta. Uudisrakennukseen voidaan sijoittaa toimintoja, olosuhteita ja järjestelmiä, jotka eivät ole sovittavissa vanhoihin rakennuksiin. Pihasiiven purkamisen edellytys on myös uudisrakennuksen korkeatasoinen arkkitehtoninen laatu, mikä sisältää myös sen julkisivujen luontevan vuorovaikutuksen olevien rakennusosien pihafasadien kanssa.

Kaupunkikuvallisessa mielessä, symbolisesti ja keskustan elävyyden vaalimisen näkökulmasta on erittäin tärkeää, että Valtioneuvoston linnan katukuvassa näkyvä rakennuskokonaisuus säilyy eheänä osana historiallista Senaatintorin ympäristöä ja kortteli säilyy valtion ylimmän johdon käytössä. Tämä edellyttää, että rakennuksessa mahdollistetaan tavoitellun käytön mukaiset turvalliset, asian- ja tarkoituksenmukaiset työtilat. Mainitusta johtuen sekä huomioon ottaen Museoviraston lausunto ja ELY:n suojelupäätös, painotalolla, vaikka sillä on arkkitehtonisia arvoja, ei voi katsoa olevan yleisen edun kannalta sellaista merkitystä, että se tulisi säilyttää. Sillä seikalla, että Valtioneuvoston linna säilyy Suomen ylimmän valtiojohdon käytössä sen sijaan, on erityisen suurta symbolista merkitystä pääkaupungin keskustan elävyyden vaalimisen ja kaupunkikuvan kannalta.

Senaatintorin suojellun aukion itäosa merkitään sa: Suojeltavan aukion osa.

Piha-alueen nykyiset pintamateriaalit ja ladontamallit sekä Snellmaninkadun ja Hallituskadun historiallisesti arvokkaat katualueet ja rakenteet määrätään säilytettäväksi tai palautettaviksi mahdollisuuksien mukaan.

Lisäksi suojelukaavan koko alueella on voimassa määräys, jossa todetaan alueen olevan historiallisesti, kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokas. Kaavan alueella ei suojeltaviksi määrättyjä rakennuksia, rakennusten osia, aitoja, ulkoportaita, muistomerkkejä, puurivejä tai kiveyksiä saa muuttaa, purkaa tai hävittää, niin että kohteen tai sen ympäristön rakennustaiteellinen tai kulttuurihistoriallinen arvo vähenee. Kaavan alueella on ennen rakennusluvan myöntämistä kuultava museoviranomaisia.

Maj-merkintä poistuu Hallituskadulta, koska aiempi esitetty jalkakulku ei ole toteutunut.

Kaavaratkaisun yhteydessä on käyty Muinaismuistolain 13 § mukainen neuvottelu ja kaavaratkaisuun on kirjattu määräys mahdollisen kiinteän muinaisjäännöksen riittävien arkeologisten tutkimusten toteuttamisen varmistamiseksi. Asemakaava-alueella on suoritettava arkeologinen tutkimus ennen rakennustöitä tai valvonta maanrakennustöiden aikana. Mahdollisen kiinteän muinaisjäännöksen dokumentointi ja siihen kajoaminen sovitaan yhteistyössä Museoviraston kanssa lain vaatimien neuvottelujen mukaisesti.

Yhdyskuntatekninen huolto

Lähtökohdat

Kaava-alue on yhdyskuntateknisen huollon verkoston piirissä.

Kaavaratkaisu

Kaavaratkaisun toteuttaminen ei edellytä uuden yhdyskuntateknisen huollon verkostojen rakentamista.

Maaperän rakennettavuus, pohjarakentaminen ja pilaantuneisuuden kunnostaminen

Lähtökohdat

Asemakaavamuutoksen kohteena oleva tontti sijaitsee Hallituskadun ja Aleksanterinkadun välissä, itäpuolella on Ritarikatu ja länsipuolella on Senaatintori. Maanpinta viettää jyrkästi etelään ollen Hallituskadulla ylimmillään tasolla +11,1 ja Aleksanterinkadulla tasolla +4,9.

Nykyinen rakennus on 1800-luvun alkupuolella rakennettu 4 kerroksinen tiilirunkoinen rakennus. Rakennuksessa on yksi kellari-kerros. Perustukset ovat alun perin maan- ja kallionvaraisia kivilaidosperustuksia Hallituskadun puolella perustukset ovat kallionvaraisia. Aleksanterinkadun puoleisen osan perustuksia on vahvistettu 1980-luvun lopulla lyötävillä teräspaaluilla. Rakennuksen kuormat on siirretty paaluille perustuksen molemmin puolin tehdyillä teräsbetonisilla kuormansiirtopalkeilla, jotka on jännitetty yhteen seinän läpi asennetuilla vetotangoilla. Rakennusta ympäröivät katualueet on kauttaaltaan päällystetty. Pinnassa on täyttökerros 1...3 metriä, joka muodostuu yläosaltaan liikennealueen rakennekerroksista ja alempana sekalaisesta täytöstä. Hallituskadun alueella täytön alla on kallion pinta lähimmillään alle 2 metrin syvyydessä maanpinnasta. Kallion pinta laskee etelään päin ollen Aleksanterinkadun alueella alimmillaan 14 metrin syvyydessä maanpinnasta. Maaperä täyttökerroksen alla on keskitiivistä ja löyhää hiekkaa ja siltistä hiekkaa ja paikoin saattaa esiintyä savi-kerroksia.

Pohjaveden pinta on kaavamuutosalueella vaihdellut välillä

+0,8...+2 ollen usean metrin syvyydessä maanpinnasta. Pohjaveden pinta havaittiin asennetusta putkesta toukokuussa 2020 tasolla +0,8. Kaavamuutosalueen läheisyydessä sijaitsee useita puupaaluperustaisia rakennuksia.

Nykyisessä pihasiivessä on aiemmin ollut painotoimintaa, joka on saattanut aiheuttaa maaperän pilaantumista.

Helsingin maanalaisessa yleiskaavassa nro 12704 (tullut voimaan 19.8.2021) on kaavamuutosalueelle osoitettu ohjeellisesti suunniteltu liikennetunneli (keskustatunneli).

Kaavaratkaisu

Sisäpihan uudisrakennus voidaan alustavan arvion mukaan perustaa kallion varaisesti. Nykyisiä perustuksia joudutaan rakennustyön aikana vahvistamaan. Perustukset, joiden alle tehdään kaivuja tai louhintoja kannakoidaan porapaaluilla.

Kohteeseen on laadittu ympäristönseurantaohjelma, jossa on esitetty rakentamisen aikaiset seurantatoimenpiteet. Asemakaavassa on lisäksi annettu määräys pohjaveden laskemisen kieltämiseksi. Alustavissa suunnitelmissa on pohjaveden alenemisen estäminen esitetty tehtävän pohjavesipinnan alapuolinen kaivannon osa vesitiiviinä. Maanvaraisten perustusten alueella tehdään vesitiivis patoseinä suihkuinjektoinnilla ja sen alle verhoinjektointi ja jatkamalla patolinja kalliossa verhoinjektointina kaivannon ympäri.

Asemakaavassa on annettu määräys koskien maaperän pilaantuneisuuden selvittämistä ja kunnostamista.

Maanalaisen yleiskaavan mukainen liikennetunneli ei aiheuta rajoitteita asemakaavan toteuttamiselle. Kaavamuutosalueelle ei saa toteuttaa geotermiseen energiaan perustuvaa järjestelmää, joka vaarantaa maanalaisen yleiskaavan mukaisen liikennetunnelin toteuttamisen. Mahdollisen geotermisen lämpökaivon ja maanalaisten tilojen ja tilavarausten väliin tulee jättää vähintään 20 metrin suojavyöhyke.

Ympäristöhäiriöt

Lähtökohdat

Kaava-alueelle kohdistuu liikenteestä melua. Lähikatujen ajoneuvoliikenteen määrät ovat melko pieniä. Mutta runsas raitioliikenne ja Snellmaninkadun ja Aleksanterinkadun risteysalueelle sijoittuvat monet vaihteet lisäävät melua huomattavasti. Katuun rajautuviin julkisivuihin kohdistuu Helsingin kaupungin meluselvityksen mukaan noin 65–75 dB keskiäänitaso päiväaikaan. Muutoin korttelialue on suojassa liikenteen haitoilta.

Raitioliikenteestä kohdistuu maa- ja kallioperään värähtelyä, joka saattaa aiheuttaa rakennuksissa korvin kuultavaa runkomelua tai havaittavaa tärinää.

Kaavaratkaisu

Ajoneuvoliikenteen tai raitioliikenteen määrän ja siten melutasojen ei arvioida oleellisesti muuttuvan tulevaisuudessa.

Hallinto- ja virastorakennusten korttelialueella voidaan soveltaa liike- ja toimistotilojen melutason ohjearvoa ($L_{Aeq\ 7-22}$) 45 dB, jonka voidaan arvioida toteutuvan normaalein ulkovaipparakentein. Eri toimintojen vaatima ääniympäristö ja niihin soveltuva taustamelutaso voivat kuitenkin vaihdella tilakohtaisen käyttötarkoituksen mukaan. Myös tärinän ja runkomelun tavoitearvot riippuvat tilatyyppistä ja vaimennusmahdollisuudet ovat erilaisia olemassa olevassa rakennuksessa ja uudisrakennuksessa. Näin ollen kaavassa on määrätty liikenteen haittojen huomioon ottamisesta joustavasti: Rakennus tulee suunnitella siten, että rakennuksen sisätiloissa saavutetaan melun, runkomelun ja tärinän osalta tilojen käyttötarkoitusten edellyttämät olosuhteet. Runkomelun ja tärinän osalta tulee jatkosuunnittelussa varmistaa tavoitearvoihin verraten, ettei tiloihin aiheudu merkittävää ihmisten kokemaa häiriötä. Kattavimmin tärinän ja runkomelun raja-arvoja eri käyttötarkoituksiin suunniteltujen rakennusten eri tilatyypeille on esitetty standardissa Rakennusten akustinen suunnittelu ja laatuluokitus.

Pelastusturvallisuus

Lähtökohdat

Hankkeeseen on laadittu alustava palotekninen suunnitelma uudisrakennuksen, sekä olemassa olevan rakennuksen muutostöiden osalta ja suunnitteluratkaisut on esitetty pelastuslaitokselle.

Kaavaratkaisu

Asemakaava luo edellytykset palo- ja pelastusturvallisuuden määräysten mukaiselle jatkosuunnittelulle ja toteutukselle.

Vaikutukset ja tehtyjen selvitysten yhteenveto

Yhteenveto laadituista selvityksistä

Alueelle on laadittu useampi rakennushistoriallinen selvitys keskeisistä korttelin ja rakennusten rakenteista sekä arkeologisesta tutkimustyöstä. Hankkeesta on laadittu perusteelliset hankesuunnitelmavaiheen tekniset selvitykset.

Ajankohtaiset palotekniset suunnitelmat uuden ja vanhan rakennuksen osalta on toimitettu pelastuslaitoksen alustavalle kommentille.

Yhdyskuntataloudelliset vaikutukset

Kaavaratkaisun toteuttamisesta ei aiheudu kaupungille kustannuksia.

Asemakaavamuutos nostaa tontin arvoa. Mahdollisista maankäytötkorvauksista sovitaan maanomistajan kanssa käytävissä maapoliittisissa neuvotteluissa.

Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen ja rakennettuun ympäristöön

Kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa erityisesti siten, että korttelin nykyisen hallinto- ja virastotoiminnan laajentaminen mahdollistuu. Suunnitelma tukee kestävien joukkoliikenteen muotojen kehitystä.

Vaikutukset luontoon ja maisemaan

Kaavaratkaisulla ei ole merkittäviä vaikutuksia maisemaan ja luontoon.

Vaikutukset liikenteen ja teknisen huollon järjestämiseen

Asemakaavan muutos ei merkittävästi lisää alueen liikennettä. Hallituskadun katkaiseminen siirtää liikennettä alueen muille kaduille. Siirtyvän liikenteen määrä on vähäinen. Asemakaavan korttelialueen huolto tullaan järjestämään Aleksanterinkadun varresta sekä Hallituskadulta.

Vaikutukset kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön

Täydennysrakentamisella on vähäisiä vaikutuksia kaupunkikuvaan ja pitkiin näkymiin. Muutos tapahtuu sisäpihan alueella, joka muuttuu, kun entinen painotalo joudutaan purkamaan, jotta voidaan keskittää Valtioneuvoston linnan tiloja. Ratkaisulla ei ole merkittäviä vaikutuksia maan päälle Senaatintoriin, Tuomiokirkon ympäristöön tai katualueisiin. Korttelin rakennuksen osat sisäpihan painotaloa lukuun ottamatta on suojeltu rakennusperintölain nojalla.

Vaikutukset ilmastomuutoksen hillintään ja sopeutumiseen

Asemakaavaratkaisulla täydennetään olemassa olevaa kaupunkirakennetta olemassa olevien teknisten ja liikenteen verkostojen piirissä. Lisärakentaminen toteutetaan arvokkaan, suojellun korttelikokonaisuuden ehdoilla. Uudisrakentamisen sijainti hyvien joukkoliikennepalvelujen vieressä tukee kestävien kulkumuotojen käyttöä ja vähentää yksityisautoilun tarvetta. Katolle saa sijoittaa uusiutuvan energian tuottamiseen tarkoitetut laitteet. Kaavassa on määräys rakennuksen tai sen osan purkamista koskevan lupaha-

kemuksen mukaan liitettävästä selvityksestä rakennuksen purku-
materiaalien kestävästä käsittelystä.

**Vaikutukset ihmisten terveyteen, turvallisuuteen, eri väestö-
ryhmien toimintamahdollisuuksiin lähiympäristössä, sosiaali-
siin oloihin ja kulttuuriin**

Kaavaratkaisu mahdollistaa Valtioneuvoston linnan työpaikkojen
lisäämisen ja keskittämisen ja parantaa tilojen saavutettavuutta ja
ajankäyttöä.

Elinkeino-, työllisyys- ja talousvaikutukset

Kaavaratkaisu parantaa valtioneuvoston työskentelyn olosuhteita
ja turvallisuutta.

Toteutus

Rakentamiskelpoiseksi saattaminen

Alueella on suoritettava arkeologiset tutkimukset, ennen raken-
nustöihin ryhtymistä tai valvonta maanrakennustöiden aikana.

Rakentamisaikataulu

Tavoite on aloittaa rakentaminen vuonna 2024.

Suunnittelun lähtökohdat

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Kaavaratkaisu vastaa valtakunnallisiin tavoitteisiin (valtioneuvos-
ton päätös 14.12.2017). Näistä kaavaratkaisun valmistelussa on
erityisesti painotettu seuraavia:

- luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yh-
dyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa
olevaan rakenteeseen
- edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hy-
vää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta
- huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristö-
jen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta

Tavoitteiden huomioon ottamista selostetaan tarkemmin koh-
dassa *Asemakaavan kuvaus*.

Kaavaratkaisu ei ole ristiriidassa valtakunnallisten alueidenkäyttö-
tavoitteiden kanssa.

Yleiskaava

Helsingin yleiskaavan 2016 mukaan alue on liike- ja palvelukeskustan (C1), keskustatoimintojen aluetta. Yleiskaavan aluemerkin­nän C1 mukaan alue on palvelu-, liike- ja toimitilapainotteinen keskusta, jota kehitetään toiminnallisesti sekoittuneena kaupan ja julkisten palvelujen, toimitilojen, hallinnon, asumisen, puistojen, virkistys- ja liikuntapalvelujen sekä kaupunkikulttuurin alueena. Rakennusten maantasokerrokset ja kadulle avautuvat tilat on osoitettava pääsääntöisesti liiketilaksi. Alue on kävelypainottei­nen. Alue erottuu ympäristöstään tehokkaampana ja toiminnallisesti monipuolisempana. Liike- ja toimitilan kokonaismäärää ei lähtö­kohtaisesti tule vähentää. Rakennuksen tai sen osan käyttötarkoi­tuksen muutoksissa on varmistettava keskustalle ominaisen, toi­minnallisesti monipuolisen ja sekoittuneen rakenteen säilyminen. Käyttötarkoituksen muutosten yhteydessä tulee tehdä alueellinen tarkastelu.

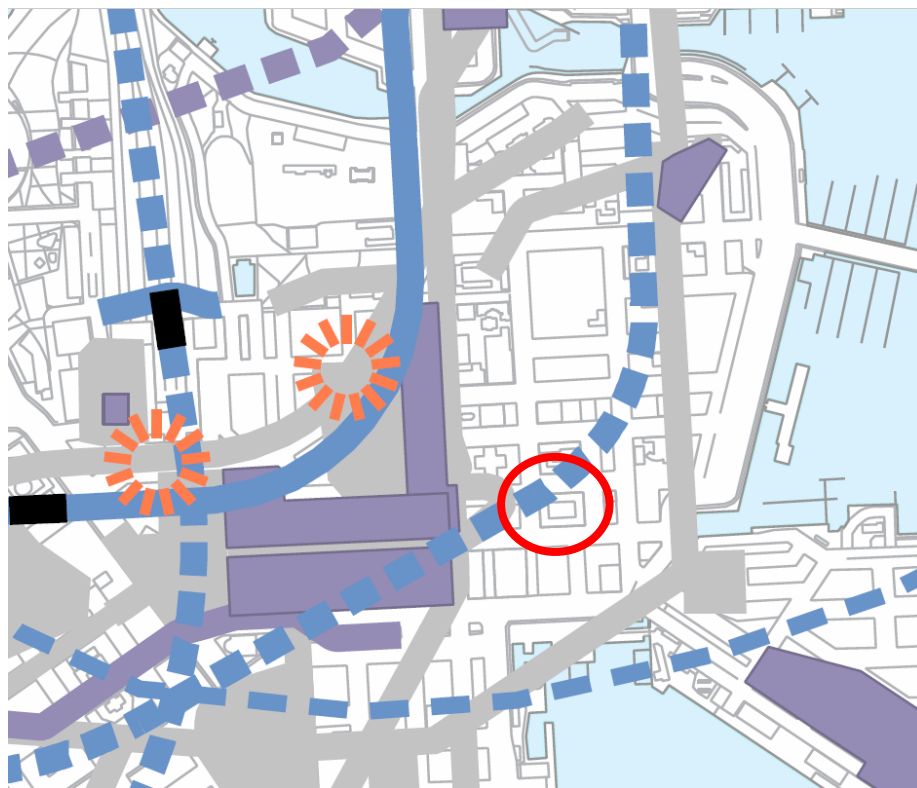
Nyt laadittu kaavaratkaisu on Helsingin yleiskaavan 2016 mukai­nen.

Ote Helsingin yleiskaavasta 2016

Helsingin maanalaisen yleiskaavan nro 12704 (tullut voimaan 19.8.2021) mukaan alue on keskustan maanalaisen kehittämisen

kohdealuetta, jossa on esitetty alueelle olemassa olevat liikennetunnelit, sekä tilavaraus ohjeellista linjausta noudattavalle suunnitellulle liikennetunnelille. Nyt laadittu kaavaratkaisu on maanalaisen yleiskaavan mukainen.

Ote Helsingin maanalaisesta yleiskaavasta nro 11830

Asemakaavat

Alueella on voimassa asemakaava nro 8980 (vahvistettu 8.1.1988). Kaavan mukaan kortteli on hallinto- ja viristorakennusten korttelialuetta ja katualuetta (YH) ja sen pohjoispuolinen Hallituskadun osa on merkitty maj: Maanalainen tila kadunalaista jalankulkutunnelia varten. Kaikkia kaava-alueen rakennuksia koskee merkintä sr: suojeltava rakennus sekä sk: valtion omistamien kulttuurihistoriallisesti huomattavien rakennusten suojelusta annetun asetuksen mukaan suojeltava rakennus. Katualueella sijaitsevat ulkoportaat Senaatintorin suuntaan on merkitty s: suojeltava kohde. Senaatintorin aukio, jonka merkintä ulottuu Snellmaninkadun yli korttelirajaan saakka, on merkitty sa: Suojeltu aukio. Tämän aukion käyttötarkoitukseen, tilaseinämiin tai rakennelmiin kohdistuvia muutoksia koskevista suunnitelmista on pyydyttävä lausunto Helsingin kaupunginmuseolta ja varattava Museovirastolle tilaisuus lausunnon antamiseen.

Lisäksi suojelukaavan koko alueella on voimassa merkintä (s_s_s_), jossa todetaan alueen olevan historiallisesti, kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja kaupunkikuvallisesti arvo-

kas. Kaavan alueella ei suojeltaviksi määrättyjä rakennuksia, rakennusten osia, aitoja, ulkoportaita, muistomerkkejä, puurivejä tai kiveyksiä saa muuttaa, purkaa tai hävittää, niin että kohteen tai sen ympäristön rakennustaiteellinen tai kulttuurihistoriallinen arvo vähenee. Kaavan alueella on ennen rakennusluvan myöntämistä pyydettävä lausunto Helsingin kaupunginmuseolta ja varattava Museovirastolle tilaisuus lausunnon antamiseen.

Rakennusjärjestys

Helsingin kaupungin rakennusjärjestys on hyväksytty 22.9.2010.

Rakennuskiellot

Alueella on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain 53 §:n 1 momentin mukainen rakennuskielto asemakaavan muuttamiseksi.

Muut suunnitelmat ja päätökset

ELY-keskuksen päätös Valtioneuvoston linnan korttelin rakennusten (lukuun ottamatta sisäpihan entistä painotaloa, josta myös asetuksella suojelu lakkaa) suojelemisesta rakennusperintölain mukaisesti, 7.6.2022.

Pohjakartta

Helsingin kaupungin kaupunkimittauspalvelut on laatinut pohjakartan.

Maanomistus

Korttelialue on valtion omistuksessa. Helsingin kaupunki omistaa katualueen.

Muut lähtökohdat

Selvitys alueen oloista, rakennuskannasta ja muista ympäristöominaisuuksista on kuvattu kaavaselostuksen kohdassa "Asemakaavan kuvaus" kunkin aiheen kohdalla.

Suunnittelu- ja käsittelyvaiheet

Vireilletulo

Kaavoitus on tullut vireille vuonna 2020 tontin omistajan hakemuksesta.

Viranomaisyhteistyö

Kaavaratkaisun valmistelun yhteydessä on tehty yhteistyötä kau-

punkkiympäristön toimialan eri tahojen lisäksi seuraavien viranomaistahojen kanssa:

- Museovirasto
- Uudenmaan ELY-keskus
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman sekä kaavan valmisteluaineiston nähtävilläolo

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty liitteenä olevan osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) mukaisesti.

Vireilletulosta ja OAS:n sekä valmisteluaineiston nähtävilläolosta on ilmoitettu osallisille kirjeillä ja verkkosivuilla www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi sekä lehti-ilmoituksella Helsingin Uutiset -lehdessä.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä valmisteluaineistoa oli nähtävillä 5.–29.9.2022 seuraavissa paikoissa:

- verkkosivuilla www.hel.fi/suunnitelmat.

Esittely- ja keskustelutilaisuus pidettiin 14.9.2020 verkossa.

Yhteenveto viranomaisten kannanotoista

Viranomaisten kannanotot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat alueella sijaitsevaan mahdolliseen maanalaiseen arkeologiseen kulttuuriperintöön, jonka takia on käytävä muinaismuistolain 13 § edellyttämät neuvottelut, arvoja ja säilyneisyyttä koskevaan arvottamiskaavioon, jota on täydennettävä pihasiiven osalta sekä alueella sijaitsevien tietoliikenne- kaapeleiden huomioimiseen hyvissä ajoin ennen hankkeen toteutumista sekä. Kannanotoissa esitetyt asiat on otettu huomioon kaavoitustyössä siten, että muinaismuistolain mukainen neuvottelu on käyty ja kaavakarttaan on lisätty muinaismuistolain 13 § edellyttämään menettelyyn liittyvä määräys, koskien mahdollisen kohteen riittävien arkeologisten tutkimusten toteuttamista. Arvottamiskaaviota on täydennetty pihasiiven osalta.

Vastineet kannanottoihin on esitetty vuorovaikutusraportissa.

Yhteenveto mielipiteistä

Mielipide osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistui linnuille vaarallisiin läpinäkyviin lasipintoihin. Mielipiteessä esitetyn asian vastineessa todetaan, että suurin osa Valtioneuvoston linnan uudisrakennuksesta rakennetaan julkisivupinnaltaan rapattuna tai luonnonkivistä. Lasiseinäosuudet käsitellään mahdollisuuksien mukaan niin, että linnut huomaavat niitä. Kaavaan ei ole tehty muutoksia mielipiteen johdosta.

Kirjallisia mielipiteitä saapui 1 kpl.

Vastineet mielipiteisiin on esitetty vuorovaikutusraportissa.

Valmisteluaineiston muut käsittelyvaiheet

Viranomaisneuvottelu Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kanssa järjestettiin 9.12.2020, jolloin todettiin, että asemakaavan sisältövaatimusten näkökulmasta ja MRL 66§:n mukaisen viranomaisneuvottelun näkökulmasta etukäteen käytössä ollut aineisto vaikuttaa olevan asemakaavatyöskentelyyn riittäviä.

Ehdotus on julkisesti nähtävillä 30 päivän ajan. Asemakaavoituspalvelu pyytää kaavaehdotuksesta lausunnot seuraavilta tahoilta:

- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY)
- Helen Oy
- Helen Sähköverkko Oy
- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Museovirasto
- Uudenmaan ELY-keskus
- Helsingin poliisilaitos
- Senaattikiinteistöt
- Puolustusvoimat
- Tasavallan presidentin kanslia
- Helsingin vanhusneuvosto
- DNA Oyj
- Elisa Oyj
- Telia Finland Oyj
- Gasgrid Finland Oy
- Auris Kaasunjakelu Oy
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, kaupunginmuseo
- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

Tätä selostusta täydennetään asemakaavan muutosehdotuksen julkisen nähtävilläolon jälkeen.

Helsingissä, 2.5.2023

Marja Piimies
asemakaavapäällikkö

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	091 Helsinki	Täyttämispvm	28.03.2023
Kaavan nimi	Valtioneuvoston linna		
Hyväksymispvm		Ehdotuspvm	
Hyväksyjä		Vireilletulosta ilm. pvm	22.08.2022
Hyväksymispykälä		Kunnan kaavatunnus	12799
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	1,2649	Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]	1,2649

Ranta-asemakaava	Rantaviivan pituus [km]	
Rakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset
Lomarakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	1,2649	100,0	26600	2,10	0,0000	7460
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä	0,9193	72,7	26600	2,89		7460
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,3456	27,3			0,0000	
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä	2	21050	-1	-1910

Alamerkinnot

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	1,2649	100,0	26600	2,10	0,0000	7460
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä	0,9193	72,7	26600	2,89		7460
YH	0,9193	100,0	26600	2,89		7460
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,3456	27,3			0,0000	
Kadut	0,1695	49,0			-0,1761	
Kev.liik.kadut	0,1761	51,0			0,1761	
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm +/-]	[k-m ² +/-]
Yhteensä	2	21050	-1	-1910
Asemakaava	2	21050	-1	-1910
Ei-asemakaava				

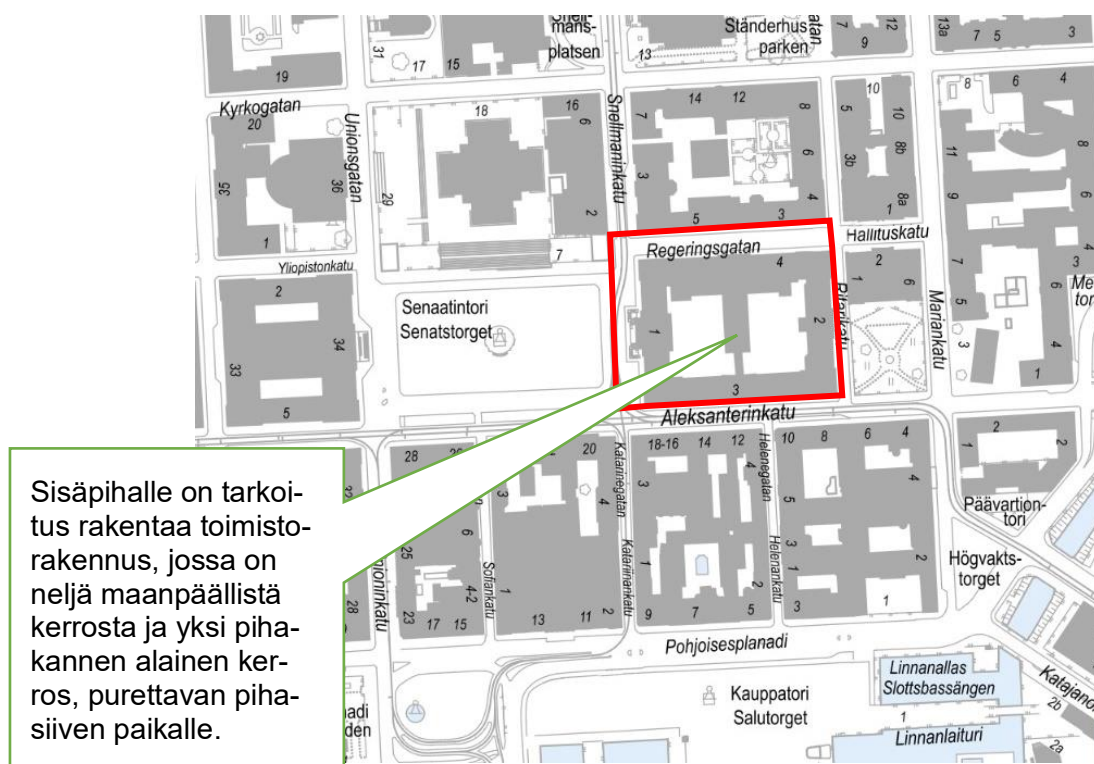
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Valtioneuvoston linnan asemakaavan muutos

Kaupunkiympäristön toimiala
Asemakaavoituspalvelu
Päivätty 22.8.2022

Diaarinumero HEL 2020-011646
Hankenumero 5318_9
Oas 1606-00/22

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa (OAS) esitetään miksi asemakaava laaditaan, miten kaavoitus etenee ja missä vaiheessa siihen voi vaikuttaa. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa täydennetään tarvittaessa kaavaprosessin edetessä, jolloin OAS:n päivitetty versio löytyy Helsingin karttapalvelusta <https://kartta.hel.fi/suunnitelmat>.

Kuva 1. Karttakuva suunnittelualueesta.

Tiivistelmä

Korttelin sisäpihalle on tarkoitus osoittaa lisärakentamista, mikä edellyttää Valtioneuvoston linnan pihalla sijaitsevan, vuodelta 1904 peräisin olevan, entisen painotalon purkamista. Tarkoitus on mahdollistaa Valtioneuvoston tilojen keskittäminen Helsingin em-

pirekeskustaan kuuluvaan Valtioneuvoston linnan kortteliin. Keskustan maanalaiseen huoltotunneliin on tarkoitus rakentaa uusi ajoliittymä. Hankkeen lähtökohdista keskustellaan verkossa 14. syyskuuta.

Suunnittelun tavoitteet ja alue

Asemakaavan muutos (kaavaratkaisu) koskee Senaatintorin itä-laidalla sijaitsevaa Valtioneuvoston linnan hallintokorttelia ja sen länsipuolista sekä pohjoispuolista katualuetta (Snellmaninkatu ja Hallituskatu). Tavoitteena on mahdollistaa Valtioneuvoston toimintojen keskittäminen entistä tehokkaammin asemakaavan muutoksen kohteena olevaan kortteliin lisärakentamalla sen keskiosa. Kerrosala kasvaa noin 6 400 k-m². Keskustan maanalaiseen huoltotunneliin on tarkoitus rakentaa uusi ajoliittymä. Kaavoituksen yhteydessä tullaan myös selvittämään mahdollisuutta Kirkkokadun muuttamisesta yksisuuntaiseksi Snellmaninkadun ja Ritarikadun välisellä osuudella.

Korttelin uudisrakentaminen sovitetaan ympäristöönsä siten, että vanhat arvokkaat rakennukset säilyvät korttelikokonaisuuden pääroolissa. Uudisrakennuksen korkeus on tarkoitus sovittaa ympäröivään kattomaisemaan, ja korttelipihan tilallinen hahmotettavuus sekä kohtuulliset näkymät on tavoitteena säilyttää. Uudisrakennukseen on suunnitteilla pääasiassa toimistotiloja, ja siitä on tarkoitus järjestää kulkuyhteyksiä olemassa oleviin historiallisiin kadunvarsirakennuksiin. Kadunvarsirakennuksissa muutokset tapahtuvat rakennusrunkojen sisällä katujulkisivujen säilyessä ennallaan.

Osallistuminen ja aineistot

Esittely- ja keskustelutilaisuus järjestetään verkossa keskiviikkona 14.9.2022 klo 17:00–17:45.

Päiset liittymään kokoukseen klo 16:45 alkaen klikkaamalla liittymislinkkiä (Teams), joka löytyy verkosta osoitteesta [hel.fi/asukas-tilaisuudet](https://www.hel.fi/asukas-tilaisuudet).

Teams-sovellusta ei tarvitse ladata omalle laitteelle, vaan kokoukseen voi osallistua verkkoselaimen kautta.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan ja kaavan valmisteluaineistoon (selostusluonnos ja viitesuunnitelma) voi tutustua 5.–23.9.2022 seuraavissa paikoissa:

- verkkosivuilla <https://www.hel.fi/suunnitelmat>.

Kaupunkiympäristön asiakaspalvelu palvelee puhelimitse numerossa 09 310 22111 ja verkossa

<https://www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi/yhteystiedot/yhteystiedot>.

Asiakaspalvelun käyntiosoite on Työpajankatu 8, tarkistathan

asiakaspalvelupisteen aukioloajat verkosta. Myös suunnittelijaan voi olla yhteydessä.

Suunnitteluun liittyvää aineistoa päivitetään Helsingin karttapalveluun <https://kartta.hel.fi/suunnitelmat>.

Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta pyydetään esittämään **viimeistään 23.9.2022**. Kirjalliset mielipiteet lähetetään Helsingin kaupungin kirjaamoon (Pohjoisesplanadi 11–13) sähköpostiosoitteeseen helsinki.kirjaamo@hel.fi tai postiosoitteeseen Helsingin kaupunki, kirjaamo, kaupunkiympäristön toimiala, PL 10, 00099 Helsingin kaupunki.

Mielipiteet voi esittää myös suoraan suunnittelijalle. Tapaamisaika tulee sopia etukäteen. Viranomaisille ja muille asiantuntijoille järjestetään erillinen neuvottelu ja heiltä pyydetään tarvittavat lausunnot.

Kun mielipiteet on saatu, suunnittelu etenee ja laaditaan kaavaehdotus. Kaavoituksen etenemisen vaiheet ja osallistumismahdollisuudet on kuvattu viimeisellä sivulla.

Osalliset

Alueen suunnittelussa osallisia ovat:

- alueen ja lähialueiden maanomistajat, asukkaat ja yritykset
 - seurat ja yhdistykset
 - Kruununhaan asukasyhdistys ry
 - Rakennustaiteen Seura ry
 - Suomen arkkitehtiliitto ry SAFA
 - Helsingin Yrittäjät
 - Helsingin seudun kauppakamari
 - asiantuntijaviranomaiset
 - Helen Oy
 - Helen Sähköverkko Oy
 - DNA Oyj
 - Elisa Oyj
 - Telia Finland Oyj
 - Fingrid Oy
 - Suomen Erillisverkot Oy
 - Gasgrid Finland Oy
 - Auris Kaasunjakelu Oy
 - Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
 - Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) vesihuolto
 - Helsingin poliisilaitos
 - Museovirasto
 - Senaatti-kiinteistöt
-

- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)
- Puolustusvoimat
- Tasavallan presidentin kanslia
- Helsingin vanhusneuvosto
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala / kaupunginmuseo
- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

Vaikutusten arviointi

Kaavan valmistelun yhteydessä arvioidaan kaavan toteuttamisen vaikutuksia muun muassa kulttuuriperintöön, kaupunkikuvaan, maisemaan, kaupunkirakenteeseen ja liikenteeseen, ja laaditaan tarvittavat selvitykset kaavaratkaisun merkittävien vaikutusten arvioimiseksi. Vaikutusten arviointia suorittavat kaavan valmisteluun osallistuvat kaupungin asiantuntijat sekä tarvittaessa muut viranomaiset ja osalliset.

Suunnittelun taustatietoa

Korttelialue on valtion omistuksessa. Kaavoitus on tullut vireille tontin omistajan hakemuksesta. Kaupunki valmistelee asemakaavan muutoksen perusteella mahdollisesti kyseeseen tulevan maankäyttösopimuksen hakijan kanssa käytävissä neuvotteluissa.

Voimassa olevassa asemakaavassa (1988) kortteli on merkitty hallinto- ja virastorakennusten korttelialueeksi ja sen pohjoispuolinen alue katualueeksi. Kaikkia kaava-alueen rakennuksia koskee merkintä sr: suojeltava rakennus sekä sk: valtion omistamien kulttuurihistoriallisesti huomattavien rakennusten suojelusta annetun asetuksen mukaan suojeltava rakennus. Ulkoportaat Senaatintorin suuntaan on merkitty s: suojeltava kohde. Senaatintorin aukio on merkitty sa: Suojeltu aukio. Tämän aukion käyttötarkoitukseen, tilaseinämiin tai rakennelmiin kohdistuvia muutoksia koskevista suunnitelmista on pyydetty lausunto Helsingin kaupunginmuseolta ja varattava Museovirastolle tilaisuus lausunnon antamiseen.

Koko aluetta koskee aluemarkinta s: Tällä alueella ei suojeltaviksi määrättyjä rakennuksia, rakennusten osia, aitoja, ulkoportaita, muistomerkkejä, puurivejä tai kiveyksiä saa muuttaa, purkaa tai hävittää, niin että kohteen tai sen ympäristön rakennustaiteellinen tai kulttuurihistoriallinen arvo vähenee. Tällä alueella on ennen rakennusluvan myöntämistä pyydetty lausunto Helsingin kaupunginmuseolta ja varattava Museovirastolle tilaisuus lausunnon antamiseen.

Voimassa olevassa keskustan maanalaisen huoltoliikenteen ja pysäköinnin asemakaavassa (2005) Senaatintorin alueelle maan

alle on osoitettu tilavaraus kahdelle sijainniltaan ohjeelliselle, vierekkäiselle tunnelille. Alue on merkitty ma-lht3/k; Yleisen huoltoliikenteen tunnelille ja sen aputiloille kaupungin tarpeisiin varattu maanalainen tila suojavyöhykkeineen, jonka kautta saa rakentaa ajoyhteydet, jotka liittyvät Kluuvintunneliin Yliopistonkadun alaisessa tasossa noin -14.0 ja Kirkkokadun alaisessa tasossa noin -1.6.

Asemakaava-alue on osa luokiteltua kiinteää muinaisjäännösaluetta (tunnus 1000006099) ja se on rauhoitettu muinaismuistolailalla.

Helsingin yleiskaavassa 2016 alue on osoitettu liike- ja palvelukeskustan (C1) alueeksi: palvelu-, liike- ja toimitilapainotteinen keskusta, jota kehitetään toiminnallisesti sekoittuneena kaupan ja julkisten palvelujen, toimitilojen, hallinnon, asumisen, puistojen, virkistys- ja liikuntapalveluiden sekä kaupunkikulttuurin alueena.

Helsingin maanalaisessa yleiskaavassa Valtioneuvoston korttelin viereen Senaatintorin alle on osoitettu tilavaraus keskustan huoltotunnelille. Korttelin luoteisnurkan alapuolelle on osoitettu varaus ohjeelliselle suunnitellulle liikennetunnelille. Alue on keskustan maanalaisen kehittämisen kohdealuetta.

Valtioneuvoston kortteli kuuluu valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön ja Museoviraston RKY 2009-kohdeluetteloon Senaatintori ympäristöineen. Valtioneuvoston korttelin eteläpuolisko kuuluu lisäksi RKY-kohdeluetteloön Aleksanterinkatu.

Suunnittelualuetta koskevia suunnitelmia, päätöksiä, selvityksiä ja rakennuskielto:

- Valtioneuvoston linna, kortteli 1, alustava suunnitelmavaihtoehto, Arkkitehtitoimisto Sarc Oy, 31.3.2022
 - Hallituksen talouspoliittisen ministerivaliokunnan (Talpol) puoltava päätös 16.3.2022 koskien suunnitelmaa valtioneuvoston toimitilojen uudistamiseksi
 - ELY-keskuksen päätös Valtioneuvoston linnan korttelin rakennusten (lukuun ottamatta sisäpihan entistä painotaloa, josta myös asetuksella suojelu lakkaa) suojelemisesta rakennusperintölain mukaisesti, 7.6.2022
 - Valtioneuvoston linna, Kortteliselvitys, rakennushistoriaselvitys, Arkkitehtitoimisto Okulus Oy, 2019
 - Valtioneuvoston linna, Keskeiset rakenteet, rakennushistoriaselvitys, Arkkitehtitoimisto Okulus Oy, 2019
 - Valtioneuvoston linna, rakentumisen vaiheet 1822-
 - Helsinki – Kruununhaka -Kortteli 1, Selvitykset arkeologisista tutkimuksista, Arkkitehtitoimisto Schulman Oy, 20.10.2020
-

- Alueella on voimassa rajattu rakennuskielto 12691 asemakaavan laatimiseksi, joka koskee rakennusten 1. kerrosten ja kadunvarsien myymälä-, liike- ja toimitilojen muuttamista asuinkäyttöön (kaupunkiympäristölautakunta 15.12.2020)

Carl Ludvig Engelin suunnittelema Valtioneuvoston linna on rakentunut alkuperäisten suunnitelmien mukaiseen asuunsa vuosien 1822–53 aikana osana Helsingin monumentaalikeskustaa, ja nykyisen hahmonsa kortteli on saanut Engelin arkkitehtuurin hengessä toteutettujen korotusten ja uudisosien myötä vuoteen 1918 mennessä. Helsingin keskustan puhdaspiirteisimpiin kuuluva umpikortteli on ulkokehältään 3–4-kerroksinen, Aleksanterinkadun puoleista, osin kaksikerroksista eteläsiipeä lukuun ottamatta. Sisäpihalla sijaitsee vuosina 1899–1904 rakentunut nelikerroksinen kirjapainotalo, jossa on nykyään toimisto- ja ravintolatiloja. Kortteli on eri ministeriöiden sekä Valtioneuvoston kanslian käytössä. Valtioneuvoston linnan rakennukset ovat suojeltuja rakennussuojelun mukaisella päätöksellä lukuun ottamatta sisäpihan painotaloa. Rakennusperintölain mukaisella päätöksellä suojeltujen kohteiden suojelua valvoo Museovirasto.

Lisätiedot suunnittelijoilta

Maankäyttö

Janne Prokkola, yksikön päällikkö, p. (09) 310 37233,
janne.prokkola@hel.fi

Kajsa Lybeck, arkkitehti, p. (09) 310 37052, kajsa.lybeck@hel.fi

Liikenne

Pekka Nikulainen, johtava liikenneinsinööri, p. (09) 310 37122,
pekka.nikulainen@hel.fi

Teknistaloudelliset asiat

Pekka Leivo, yksikön päällikkö, p. (09) 310 37388,
pekka.leivo@hel.fi

Mikko Juvonen, tiimipäällikkö, p. (09) 310 37252,
mikko.juvonen@hel.fi

Rakennussuojelu

Sakari Mentu, arkkitehti, p. (09) 310 37217, sakari.mentu@hel.fi

Vuorovaikutus

Anu Hämäläinen, vuorovaikutussuunnittelija, p. (09) 310 37396,
anu.hamalainen@hel.fi

Kaupunkisuunnittelua voi seurata Suunnitelmavahti-palvelun avulla (<https://www.hel.fi/suunnitelmavahti>) sekä sosiaalisen median kanavissa (<https://www.facebook.com/helsinkikaupunkiymparisto> ja <https://twitter.com/helsinkikymp>).

Helsingissä 22.8.2022

Janne Prokkola
yksikön päällikkö

Kaavoituksen eteneminen

Vireilletulo

- kaavoitus on tullut vireille vuonna 2020 tontin omistajan hakemuksesta

OAS

- OAS ja muuta aineistoa nähtävillä 5.–23.9.2022, asukastilaisuus 14.9.2022 verkossa
- nähtävilläolosta ilmoitetaan kirjeillä, verkkosivuilla <https://www.hel.fi/suunnitelmat> ja Helsingin Uutiset -lehdessä
- mahdollisuus esittää mielipiteitä
- kaupunkiympäristölautakunnan päätöksistä lähetetään tieto niille mielipiteen jättäneille, jotka ovat mielipiteen yhteydessä erikseen ilmoittaneet sähköposti- tai postiosoitteensa

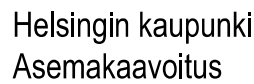
Ehdotus

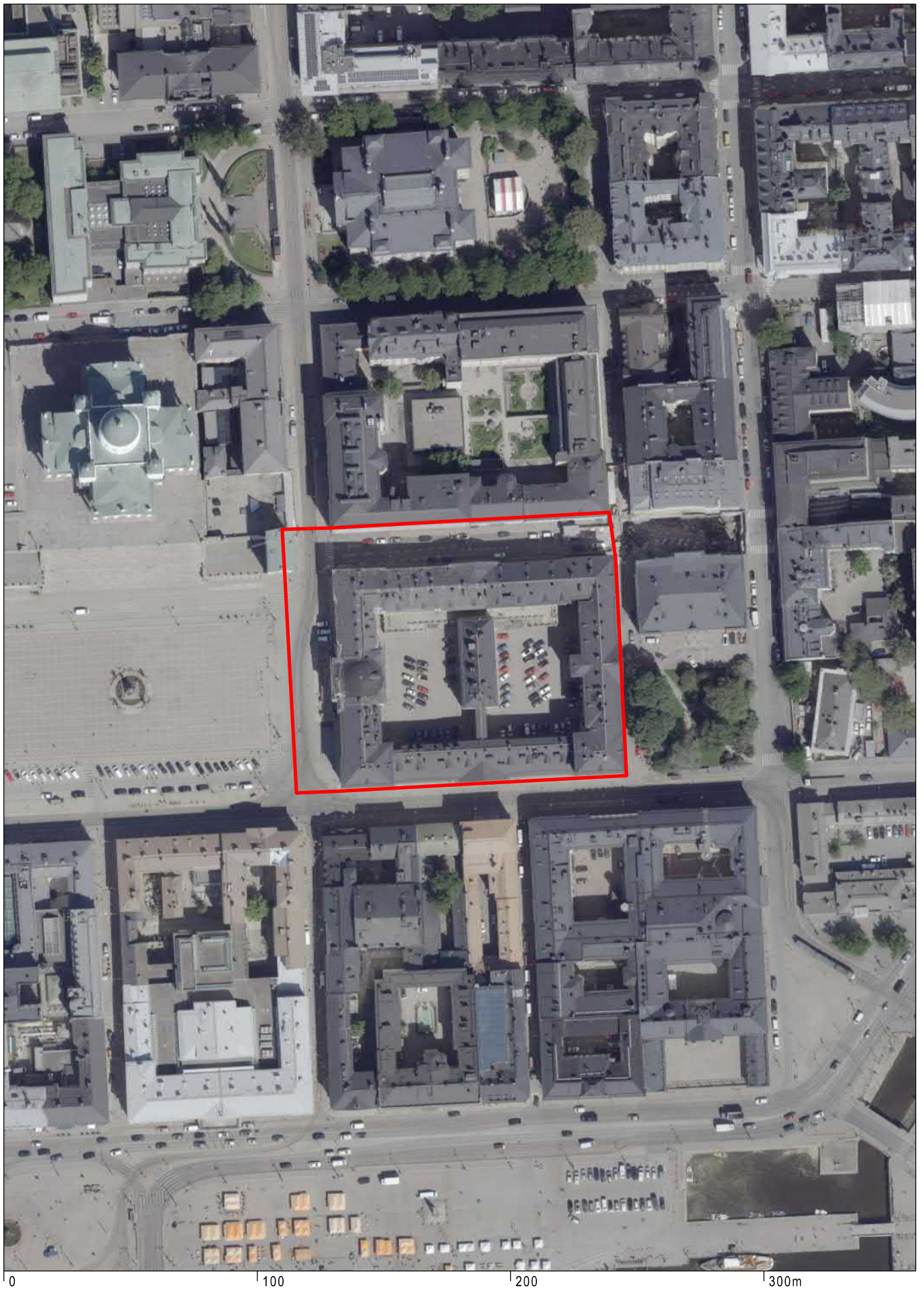
- kaavaehdotus laitetaan julkisesti nähtäville
- julkisesta nähtävilläolosta ilmoitetaan verkkosivuilla <https://www.hel.fi/kaavakuulutukset>
- mahdollisuus tehdä muistutus, viranomaisilta pyydetään lausunnot
- kaavaehdotus, jota on tarvittaessa tarkistettu julkisen nähtävilläolon jälkeen, esitellään kaupunkiympäristölautakunnalle arviolta syksyllä vuonna 2023
- kaavan valmistelun aikana saatuihin huomautuksiin vastataan vuorovaikutusraportissa, joka löytyy karttapalvelusta <https://kartta.hel.fi/suunnitelmat>
- kaupunkiympäristölautakunnan päätöksistä lähetetään tieto niille muistutuksen jättäneille, joiden sähköposti- tai postiosoite ilmenee muistutuksesta

Hyväksyminen

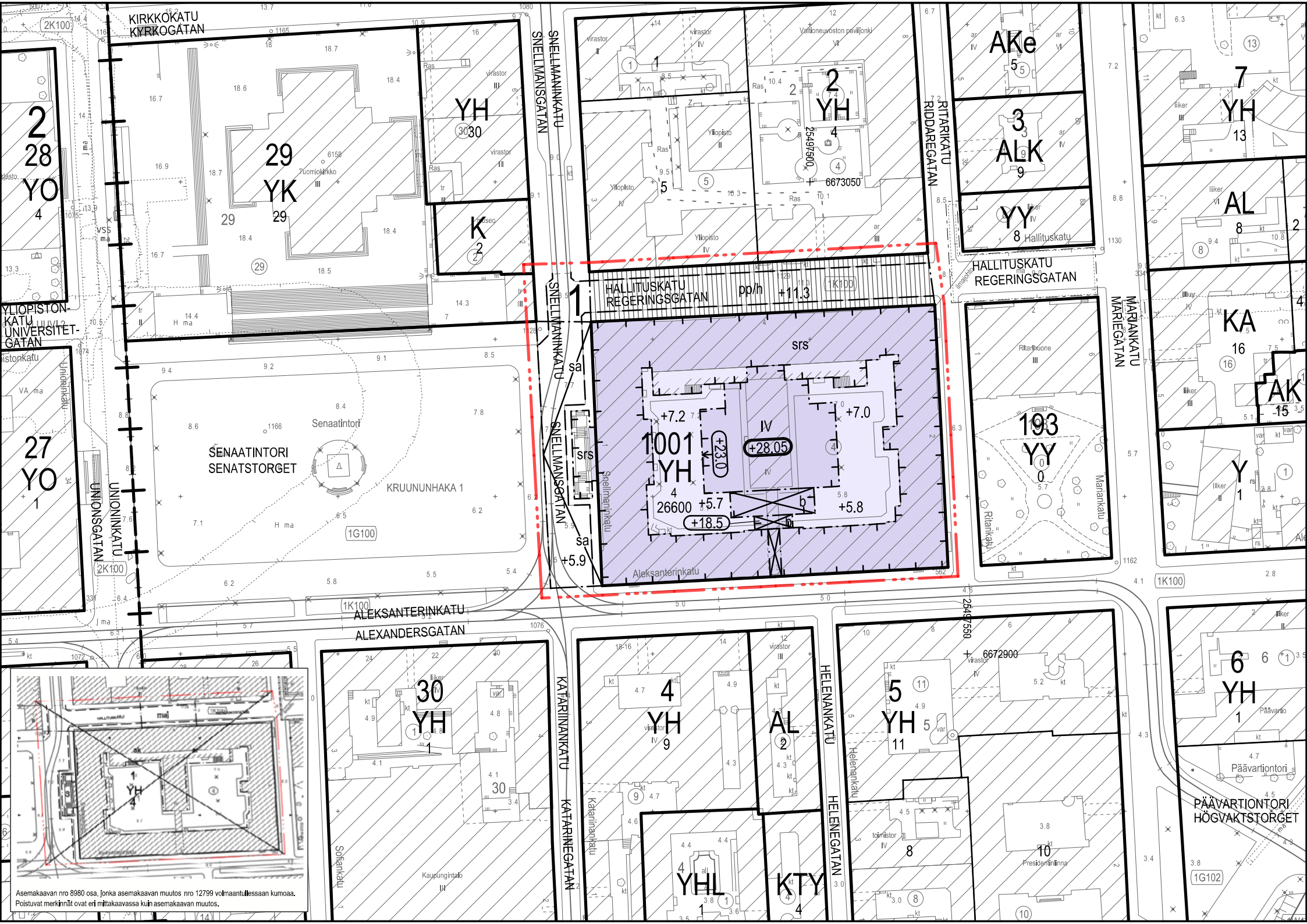
- kaupunginhallitus käsittelee kaavaehdotuksen
- kaupunginvaltuusto hyväksyy kaavan
- tieto kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä lähetetään niille, jotka ovat sitä kirjallisesti pyytäneet kaavaehdotuksen julkisen nähtävilläolon aikana
- hyväksymistä koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen
- hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan
- kaava tulee voimaan, jos hyväksymispäätöksestä ei ole valitettu tai valitukset on hylätty.

Ilmakuva
Kruununhaka, Valtioneuvoston linna

Helsingin kaupunki
Asemakaavoitus

Asemakaavan nro 8980 osa, jonka asemakaavan muutos nro 12799 voimaantullessaan kumoaa. Poistuvat merkinnät ovat eri mittakaavassa kuin asemakaavan muutos.

ASEMAKAAVAMERKINNÄT JA -MÄÄRÄYKSET

Hallinto- ja virastorakennusten korttelialue.

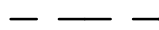
3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

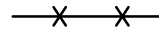
Korttelin, korttelinosan ja alueen raja

Osa-alueen raja.

Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja. Ohjeellinen reunakiviviilinja.

Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.

1
1001

Kaupunginosan numero.

Korttelin numero.

4

Ohjeellisen tontin numero.

26600

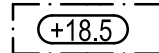
Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.

IV

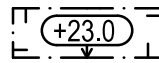
Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.

+11.3

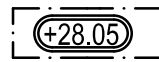
Maanpinnan likimääräinen korkeusasema.

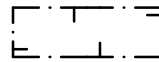
Rakennuksen vesikaton ylin sallittu korkeusasema.

Uudisrakennuksen julkisivupinnan ja vesikaton leikkauskohdan ylin sallittu korkeusasema.

Rakennuksen vesikaton, rakenteiden ja laitteiden ylin sallittu korkeusasema.

Rakennusala.

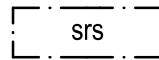
Rakennukseen jätettävä kulkuaukko.

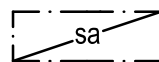
Rakennukseen jätettävä kulkuaukko. Vapaan korkeuden tulee olla yksi kerros.

Katu.

Rakennusperintölain nojalla suojeltu rakennus. Valtioneuvoston linnan ja sen pääportaiden sekä pihanpuolen terassin suojelua koskevat suojelumääräykset on annettu suojelupäätöksessä.

Suojeltava aukion osa. Tämän aukion käyttötarkoitukseen, tilaseinämiin tai rakennelmiin kohdistuvia muutoksia koskevista suunnitelmista on kuultava museoviranomaisia.

Maan alle sijoittuvan tilan suunnittelussa ja rakentamisessa on otettava huomioon alueen arkeologinen historia.

Alue on Muinaismuistolain (295/1963) rauhoitetun kiinteän muinaisjäännöksen osa. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Aluetta koskevista tai siihen liittyvistä suunnitelmista on pyydettävä museoviranomaisen lausunto. Muinaismuistolain 13 §:n mukaisesti käytyjen neuvottelujen perusteella kohde voidaan poistaa kaavan toteuttamiseksi sen jälkeen, kun kohteella on toteutettu riittävät arkeologiset tutkimukset.

Alue on historiallisesti, kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokas. Tällä alueella ei suojeltaviksi määritettyjä rakennuksia, rakennuksen osia, aitoja, ulkoportaita, muistomerkkejä, puurivejä tai kiveyksiä saa muuttaa, purkaa tai hävittää, niin että kohteen tai sen ympäristön rakennustaiteellinen tai kulttuurihistoriallinen arvo vähenee. Tällä alueella on ennen rakennusluvan myöntämistä kuultava museoviranomaisia.

Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu, jolla huoltoajo on sallittu.

RAKENNUSOIKEUS JA TILOJEN KÄYTTÖ

Ilmanvaihtokonehuoneet ja muut tekniset tilat ja varastotilat saa rakentaa asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi.

Pääkäyttötarkoituksen mukaisia ja muita maanalaisia kellaritiloja saa rakentaa asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi koko kaava-alueella.

KAUPUNKIKUVA JA RAKENTAMINEN

Kaava-alue sisältyy valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön (RKY 2009, Senaatintori ympäristöineen ja RKY 2009, Helsingin Aleksanterinkatu)

Uudisrakennuksen räystäslinjan tulee olla pääosin yhtenäinen.

Uudisosan katto on sovitettava alisteiseksi teemaksi pitkissä näkymissä.

Uudisosa tulee sovittaa suojeltuun Valtioneuvoston lintaan.

Rakennuksen julkisivumateriaali tulee olla kolmikerosrappaus tai luonnonkivi.

Katon on oltava konesaumattua mustaa peltiä.

Ilmanvaihtokonehuoneet ja muut tekniset tilat tulee integroida rakennukseen eikä niitä saa sijoittaa katolle tai sisäpihalle erillisiin rakennusosiin.

Teknisten laitteiden on sijaittava rakennuksen ulkoseinien ja vesikaton sisäpuolella.

PIHA- JA ULKOALUEET

Piha-alue on toteutettava kaupunkikuvallisesti korkeatasoisena, historialliseen korttelikokonaisuuteen sopivana, muotoilultaan ja materiaaleiltaan korkealaatuisena sekä suunniteltava kestäväksi laadittavan pihasuunnitelman mukaan. Nykyiset pintamateriaalit (kaariladottu graniitti-noppakiveys) ja ladontamallit tulee mahdollisuuksien mukaan säilyttää tai palauttaa.

Snellmaninkadun ja Hallituskadun historiallisesti arvokkaat katualueet ja rakenteet, kuten katukiveykset, jalkakäytävien linjaukset, graniittiset kivilaatta- ja nupukivilaatoitukset, sadevesikourut sekä ladontamallit tulee mahdollisuuksien mukaan säilyttää tai palauttaa.

Valaistus tulee tehdä korttelikohtaisen valaistus-suunnitelman mukaisesti, joka sovitetaan osaksi ympäröivän historiallisen keskustan, sen katualueiden ja Senaatintorin ympäristön valaistusta.

YMPÄRISTÖTEKNIikka

Maaperän pilaantuneisuus ja puhdistustarve on selvitettävä ennen rakentamiseen ryhtymistä ja tarvittaessa maaperä on puhdistettava ennen alueen ottamista kaavan käyttötarkoitukseen.

Rakennukset tulee suunnitella siten, että rakennusten sisätiloissa saavutetaan melun, runkomelun ja tärinän osalta tilojen käyttötarkoitusten edellyttämät olosuhteet.

RAKENNETTAVUUS

Kaava-alueella louhittaessa, kalliota lujittaessa tai kaivantojen tukemisessa tulee ottaa huomioon olemassa olevien ja tulevien maanalaisten tilojen aiheuttamat rajoitteet ja varoalueet.

Korttelin 1001 tontilla 4 on alin sallittu louhintataso -1.0 (N2000).

Orsi- ja pohjavedenpintaa ei saa alentaa työnaikaisesti eikä pysyvästi.

Maanalaiset tilat on sijoitettava, louhittava ja lujitettava siten, että niistä tai niiden rakentamisesta ei aiheudu vahinkoa rakennuksille, muille maanalaisille tiloille tai rakenteille, eikä kaduille tai kulttuurihistoriallisille arvoille eikä haittaa tai vahinkoa kunnallistekniikan verkostoille.

Ennen tontin rajat ylittävän hankekokonaisuuden tai sen osan rakennusluvan myöntämistä tulee hakijan laatia selvitys pelastusturvallisuudesta myös rakennuslupa-alueen ulkopuolelta koko rakentamisen tosiasialliselta vaikutusalueelta.

Ennen rakennus- ja louhintaluvan myöntämistä on esitettävä hyväksyttävät suunnitelmat pohjaveden, kallion sekä rakennusten rakentamisen aikaisista seurantamittauksista.

ILMASTONMUUTOS- HILLINTÄ JA SOPEUTUMINEN

Rakennuksen tai sen osan purkamista koskevan lupahakemuksen mukaan on liitettävä selvitys rakennuksen purkumateriaalien kestävästä käsittelystä.

Aurinkopaneeleita tai aurinkokeräimiä saa sijoittaa vain korttelipihan puolen kattopinnoille. Asemoinnissa ne on sovitettava historialliseen, suojeltuun korttelikokonaisuuteen sopivalla tavalla ja niin, etteivät ne näy katunäkymissä eikä pitkissä näkymissä.

LIIKENNE JA PYSÄKÖINTI

Autopaikkojen määrät ovat:

- toimistot enintään 1 ap / 500 k-m²

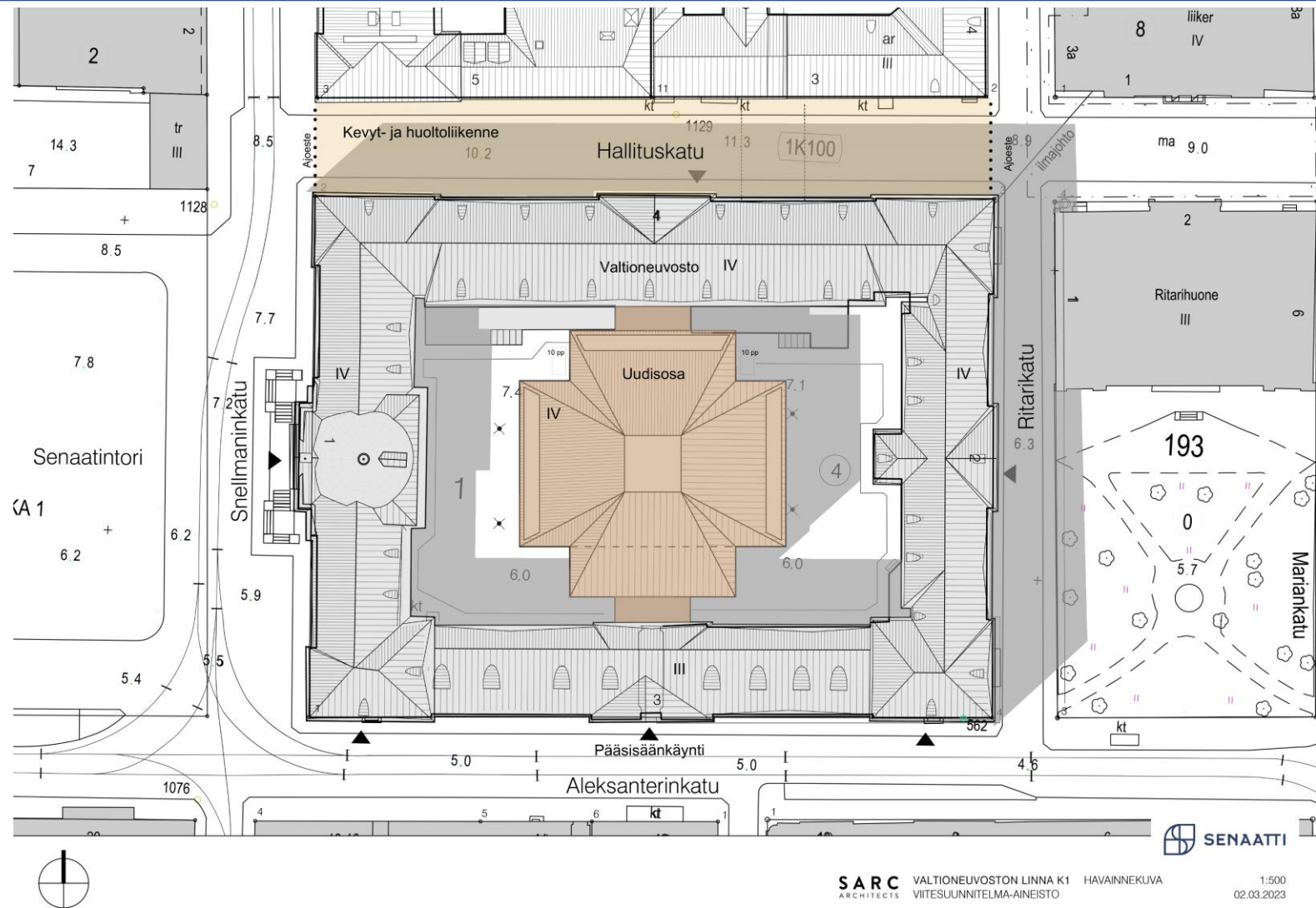
Autopaikat on sijoitettava pysäköintilaitokseen tontin ulkopuolella.

Polkupyöräpaikkojen määrät ovat:

- uudisrakennuksen osalta 1 pp / 3 työpistettä, vähintään 88 pp

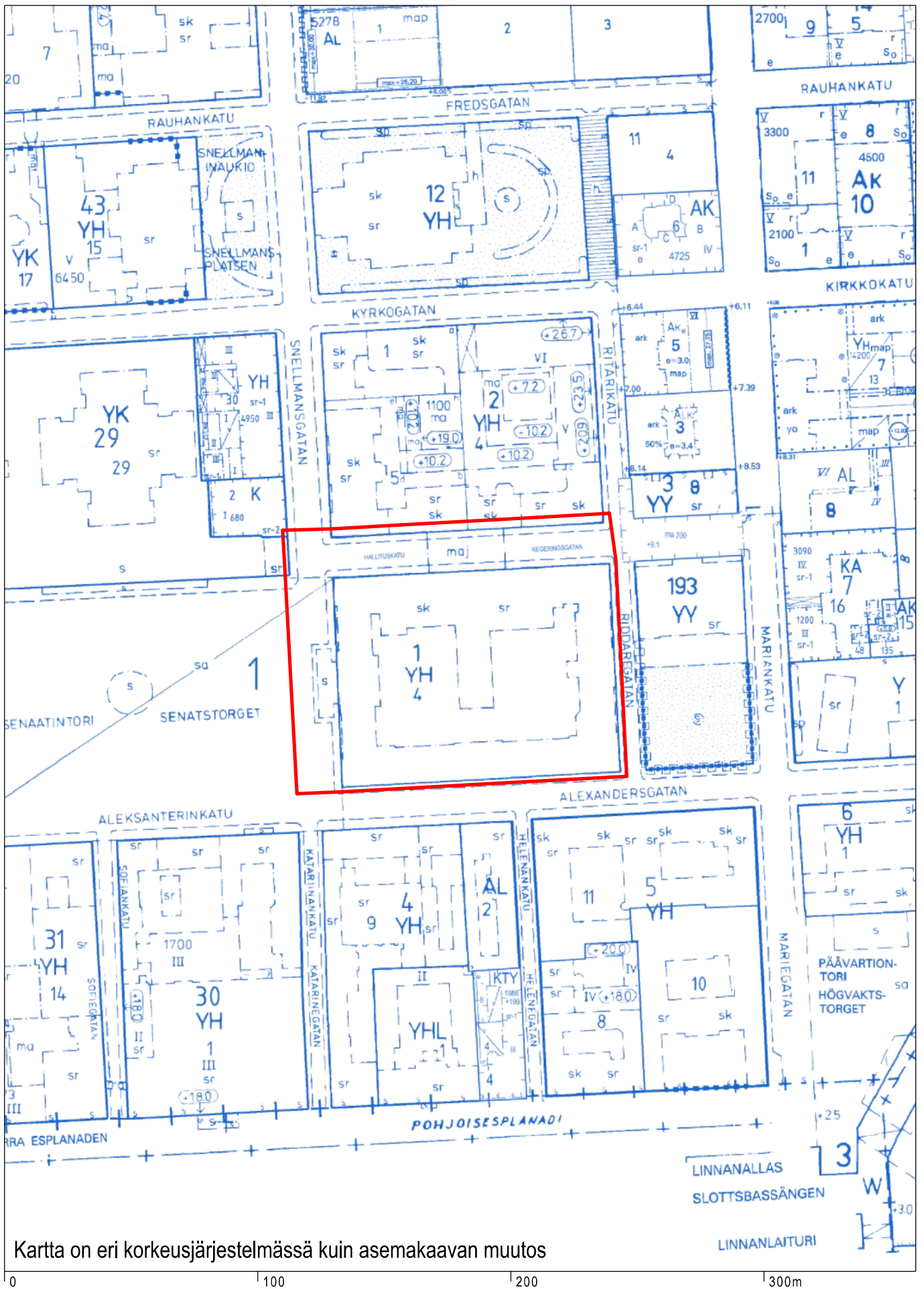
Pyöräpaikoista vähintään 50 % on oltava katetuissa ja lukittavissa tiloissa.

Tällä asemakaava-alueella korttelialueelle on laadittava erillinen tonttijako.

Havainnekuva 2.5.2023
Valtioneuvoston linna
kuva arkkitehtitoimisto Sarc Oy

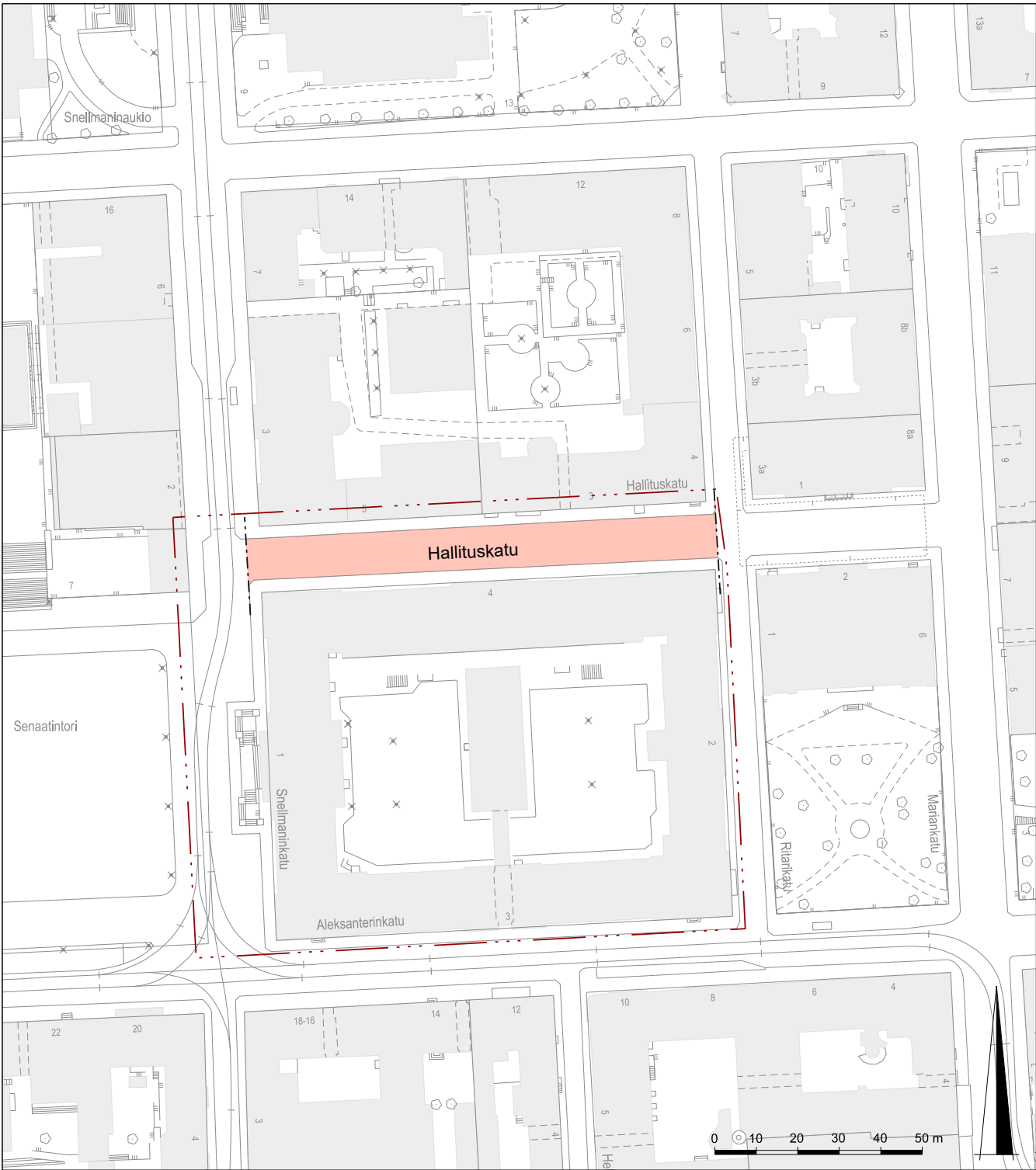
Helsingin kaupunki
Asemakaavoitus
Eteläinen yksikkö

Kartta on eri korkeusjärjestelmässä kuin asemakaavan muutos

Ote ajantasa-asemakaavasta
Liite selostukseen nro 12799

Helsingin kaupunki
Asemakaavoitus

SELITE

- Suunnitelma-alueen raja
- . - . - . 3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva
- Autoliikenteeltä suljettava alue:
yleinen jalankulku ja pyöräliikenne sallittu

Helsinki Kaupunkiympäristön toimiala Liikenne- ja katusuunnittelu				
Kaupunginosa 01, Kruununhaka				
HALLITUSKADUN LIIKENNE LIIKENNEPERIAATESUUNNITELMA				
Mittakaava 1:1000	Diaarinro	HEL 0000-000000	Piirustusno	0000
	Hanke	0000_0	Tasokoordinaatisto	ETRS-GK25
	Asemakaava	00000	Korkeusjärjestelmä	N2000
	Käsitellyt	I Kylk/Lksp00.00.201x II Kylk/kirje00.00.0000	Päiväys	00.00.201x
			Muutettu pvm	00.00.0000
			Hyväksyjä	Xxxxx XXXXXXX
			Tarkastanut	Xxxxx XXXXXXX
			Laatinut	Xxxxx XXXXXXX

SENAATINTORI

SNELLMANINKATU

VALTIONEUVOSTON LINNA JA KATUALUEITA

KUVALIITE NYKYTILANTEESTA JA SUOJELUKOhteista

Kajsa Lybeck 2.5.2023

Valtioneuvoston linna julkisivu Senaatintorin aukiolle

Valtioneuvoston linnan julkisivu ja edusta muodostavat kiinteän osan Senaatintorin monumentaaliaukiota.

Kuva Kajsa Lybeck

Valtioneuvoston kanslian kuvapankki

Valtioneuvoston linnan julkisivun iltavalaistus

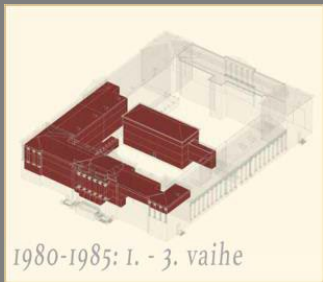
Kuva Kajsa Lybeck

Senaatintorin keskellä oleva Aleksanteri II patsas

Kuva Kajsa Lybeck

Näkymä Suurkirkon ylätasanteelta

Sisäpihan laatoitus

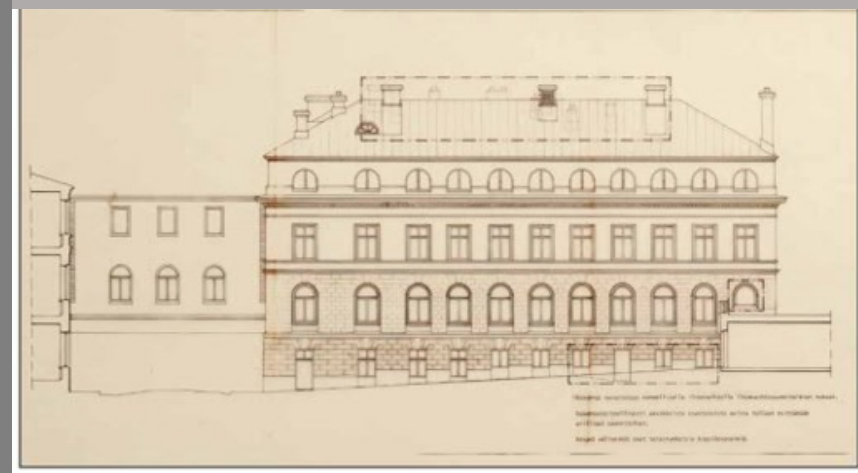
Terassin laatoitus

Sisäpihan entinen painotalo

viistoilmakuva kaupunkimittauspalvelut

Otteita Arkton / Ulla Markelinin piirustuksista noin 1984. Rakh III, laa 1004, KA

Pihasiiven peruskorjaus toteutui osin samanaikaisesti luoteisnurkan töiden kanssa, mutta rajautui omaksi loogiseksi kokonaisuudekseen erityisluonteensa takia. Työmaa käynnistyi syyskuussa 1984 ja valmistui syksyllä 1985.

Pihasiiven 1950-luvulla toteutettu jako toimistohuoneisiin purettiin toisessa kerroksessa suurelta osin ja tilalle tehtiin kokoushuoneita. Väliseinät tehtiin teräsrankaisina kipsiväliseinä. Ilmanvaihtokonehuonetta laajennettiin kasvaneiden tarpeiden mukaan. Kolmannessa kerroksessa 1950-luvun toimistohuoneet säilyivät suurelta osin. WC-tilat uudistettiin. Neljännen kerroksen ravintolassa ja porrashuoneessa 1950-luvun detaljointi säilytettiin. Myös vanhat sisäovet säilytettiin, sekä 1950-luvun että vuosisadan vaihteen ovet. Pihasiiven ylimmän kerroksen henkilöstöruokalaa kunnostettiin uudestaan 2000-luvun alussa, mutta perusratkaisut ovat peräisin vuodelta 1985.

Korttelin sisäpihan kiveys ja pihasiipi, entinen painotalo, valmistunut vuonna 1904, arkkitehti Ricardo Björnberg

Snellmaninkadun kadun ja jalkakäytävän graniittilaatta- ja nupukiveys

Kuvat Kajsa Lybeck

Hallituskatu

Kuva Kajsa Lybeck

Hallituskadun kadun ja jalkakäytävien graniittikivi- ja asfalttipinnoitteet

Kuvat Kajsa Lybeck

Hallituskadun kadun ja jalkakäytävien graniittikivi- ja asfalttipinnoitteet

Kuvat Kajsa Lybeck

Valtioneuvoston linnan seinäopaste ja Yliopiston seinälaatta

Kuvat Kajsa Lybeck

Snellmaninkatu 1
Valtioneuvoston linna
Carl Ludvig Engel 1822

Helsingistä tuli vuonna 1812 Suomen suuriruhtinaskunnan pääkaupunki. Arkkitehti C. L. Engel suunnitteli sille uuden monumentaalikeskustan uusklassiseen tyyliin. Senaatin torin ympärille kohosivat Tuomiokirkko, Valtioneuvoston linna ja Helsingin yliopiston päärakennus.

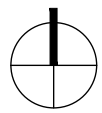
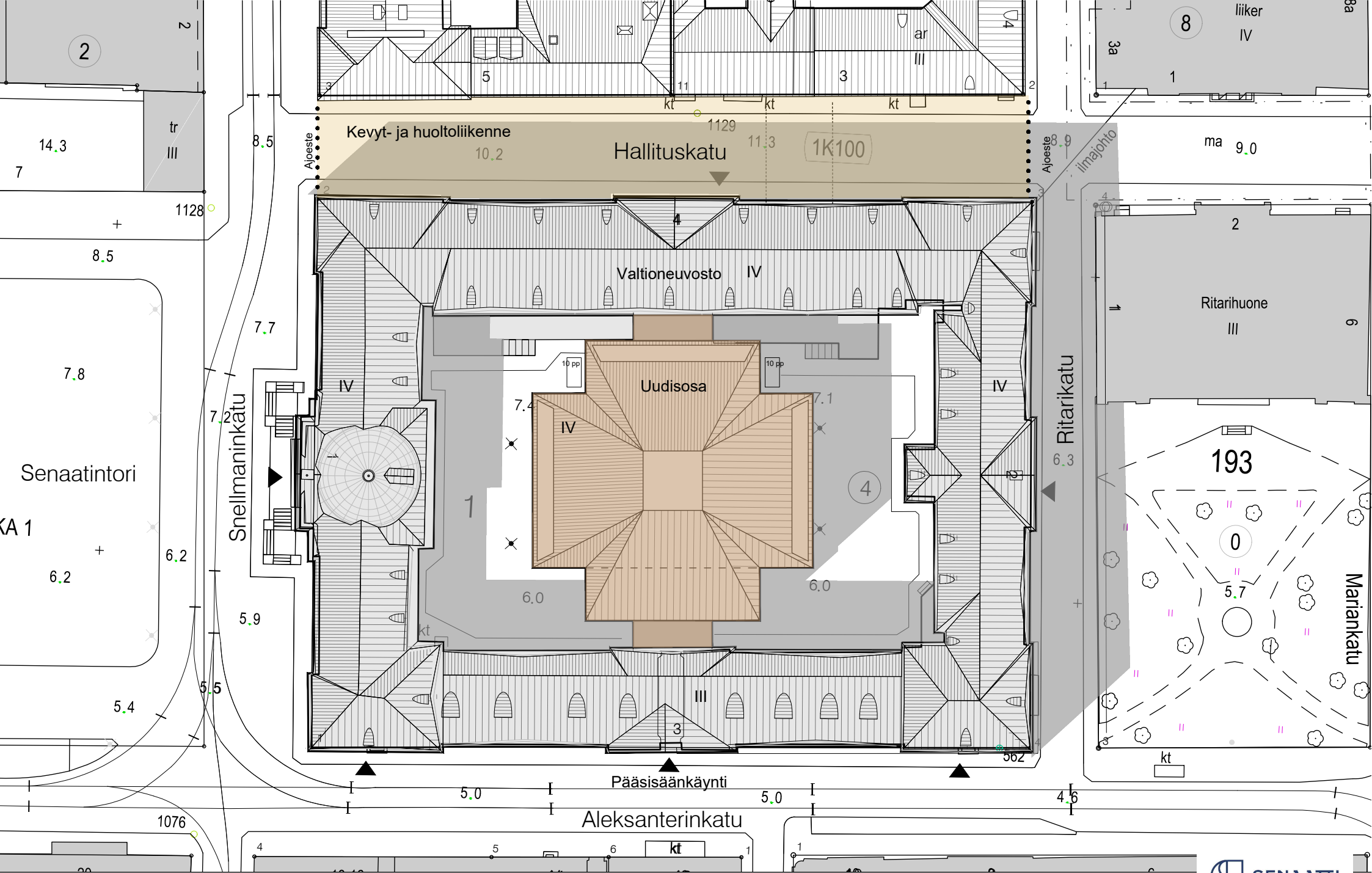
Valtioneuvoston linnan rakentaminen käynnistyi Engelin suunnitelmien mukaan vuonna 1818 ja jatkui Aleksanterinkadun siiven rakentamisella. Keisarillinen Suomen senaatti muutti taloon vuonna 1822. Nykyään eri aikoina tehty laajennukset kiertävät koko korttelin. Merkittävimmät sisätilat ovat pylväikön takana sijaitsevat senaatin istuntosali ja pääportaikko. Aluksi linnaan mahtuivat senaatin toimielinten lisäksi pankin, postin, tullin ja valtionarkiston johtoa. Rakennus on edelleen valtionhallinnon käytössä.

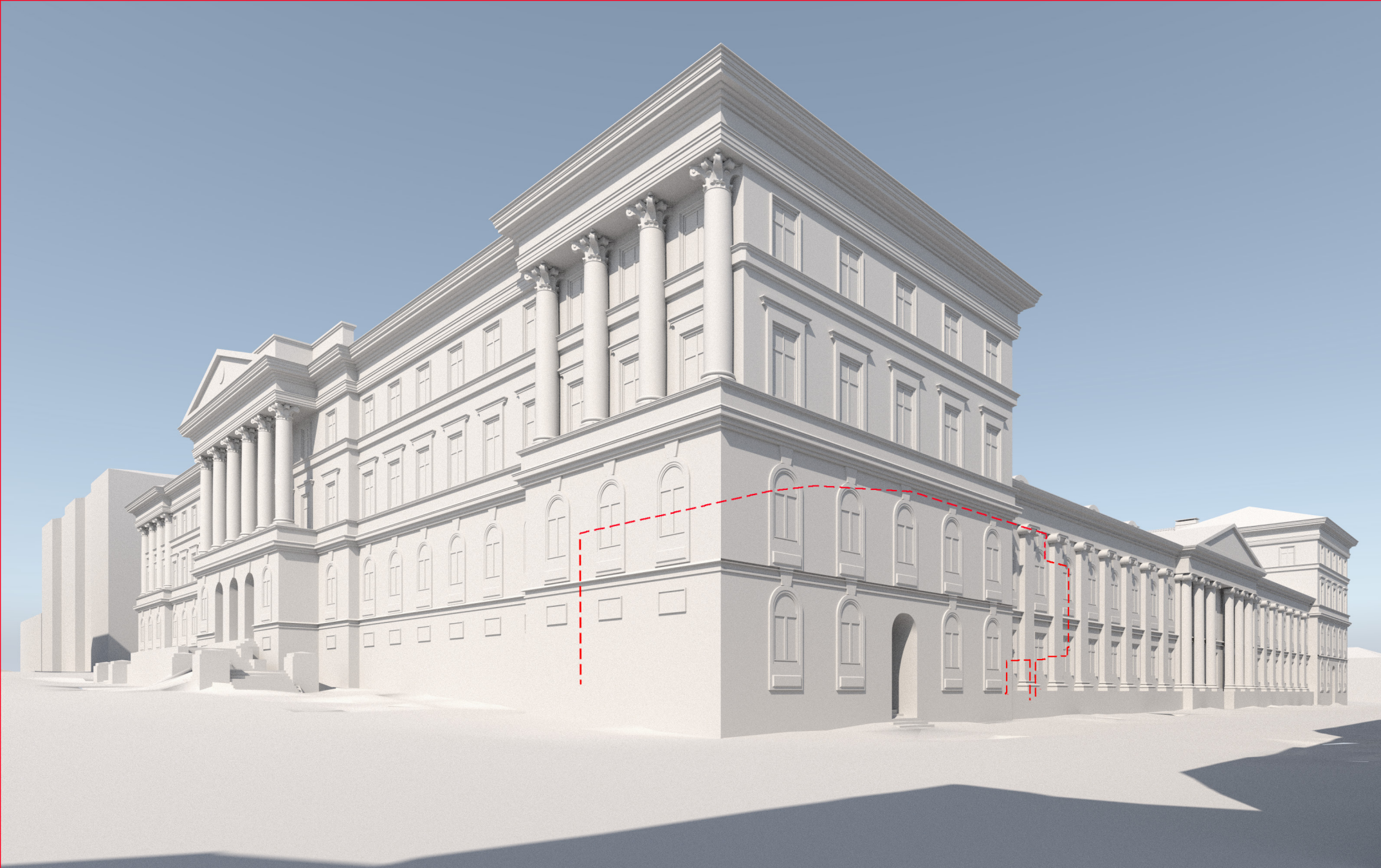
Statsrådsborgen | Snellmansgatan 1
År 1812 blev Helsingfors huvudstad i Storfurstendömet Finland. Arkitekt C. L. Engel tog fram en ny centrumplan med monumentabyggnader i nyklassicistisk stil. Domkyrkan, Statsrådsborgen och universitetets huvudbyggnad uppfördes runt Senatstorget.
Statsrådsborgen började byggas efter Engels ritningar 1818. Den byggdes senare ut med flygeln mot Alexandersgatan. Kejsarliga senaten för Finland flyttade in i byggnaden 1822. I dag består kvarteret av hus från olika epoker. Mest framträdande i interiören är senatens sessions-sal och huvudtrapphuset bakom pelarraden. Förutom senatsorganen var bank, post, tull och ledningen för statsarkivet inrymda här. Huset disponeras än i dag av statliga myndigheter.

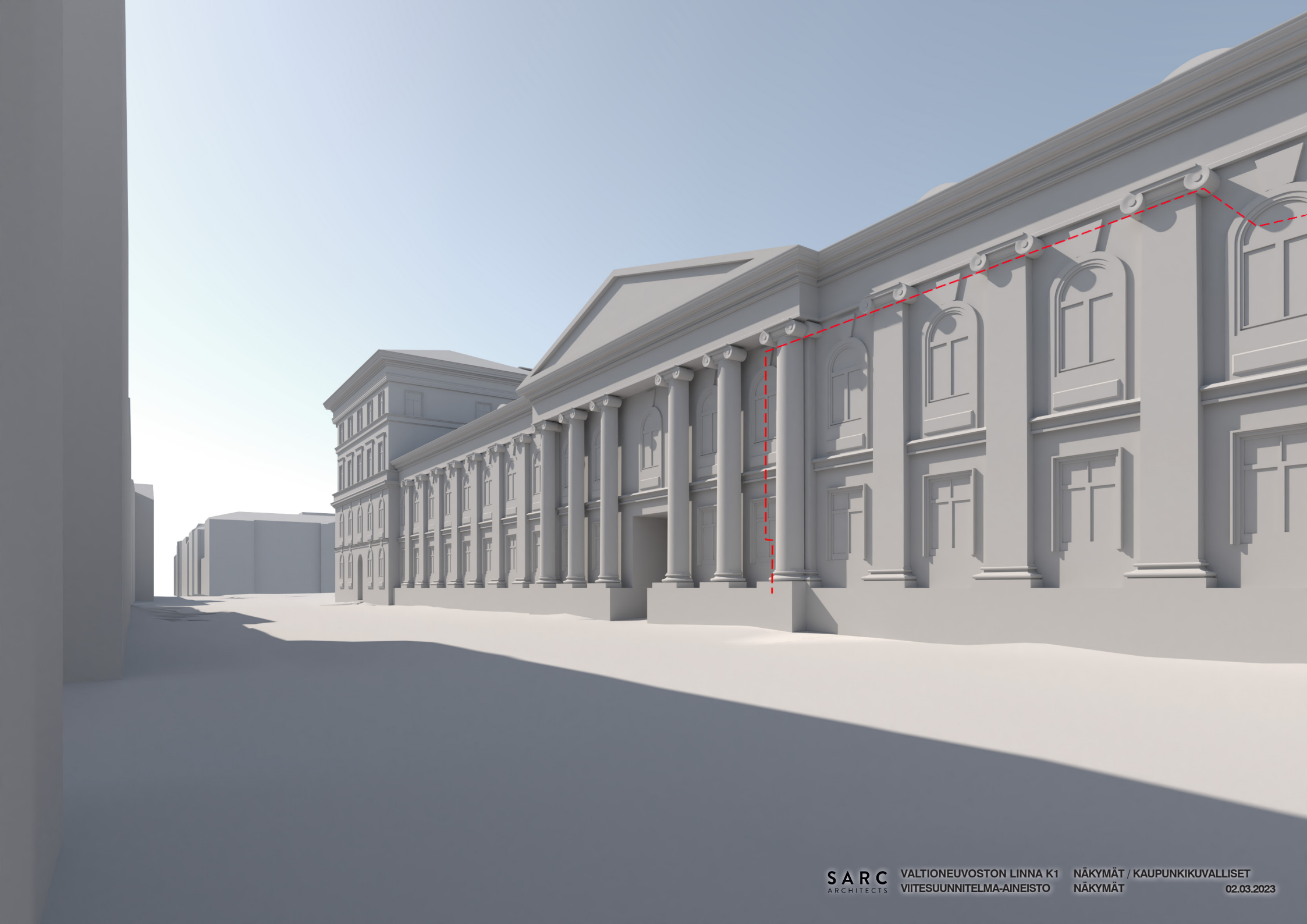
Government Palace
Helsinki became the capital of the Grand Duchy of Finland in 1812. Architect C. L. Engel designed its new monumental city centre in the Neoclassical style. The Cathedral, Government Palace and University main building were placed around the Senate Square.
Construction of the Government Palace, which was designed by Engel, began in 1818 and continued with the wing built along Aleksanterinkatu. The Imperial Finnish Senate moved into the building in 1822. Nowadays, the differently aged extensions occupy an entire city block. The most impressive interior spaces are the Senate Chamber, located directly behind the main portico, and the main stairs. In addition to the Senate, the building initially housed the directorship of the state bank, the postal service, customs and the state archives. The building is still used by the state administration.

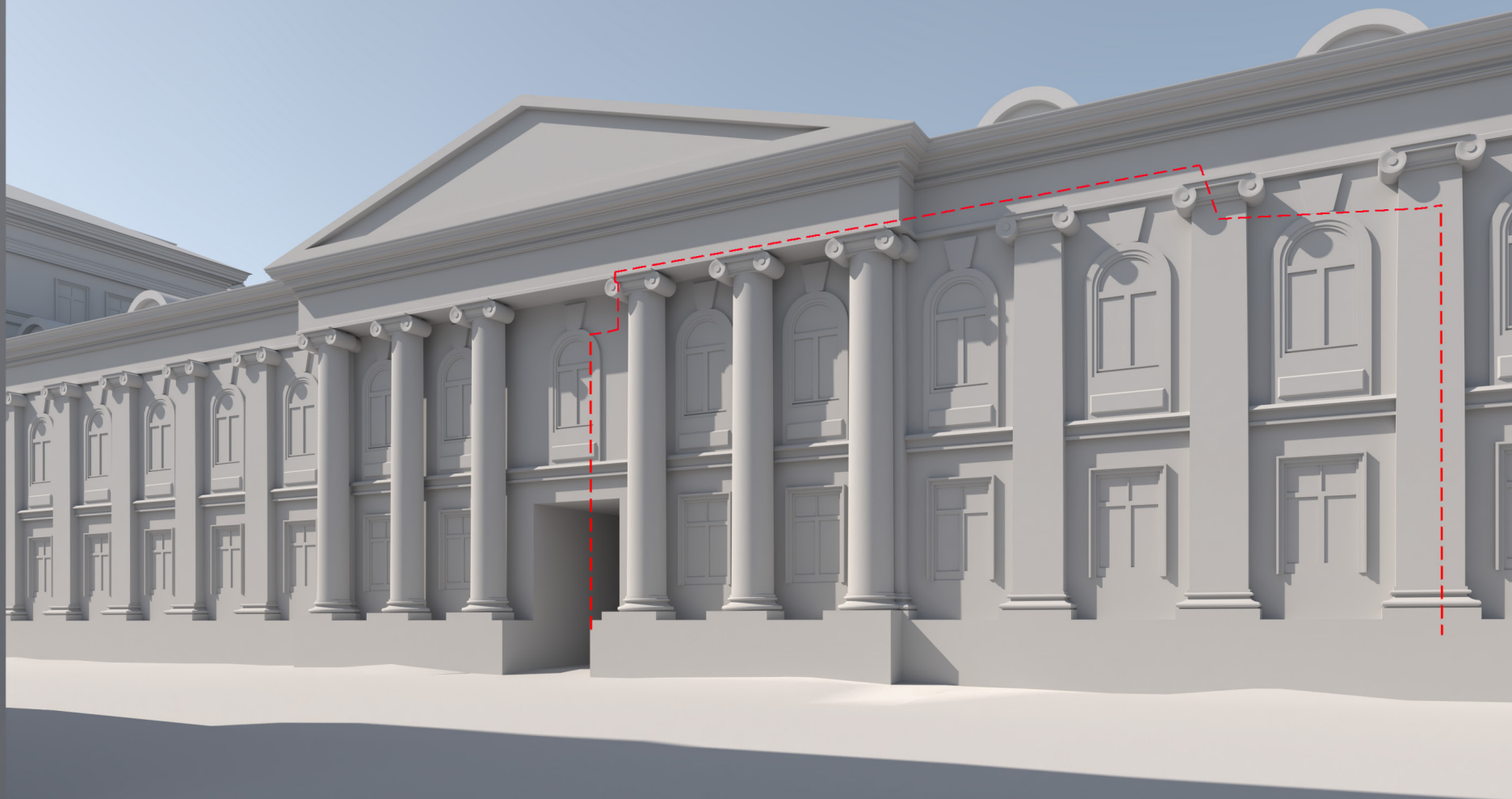

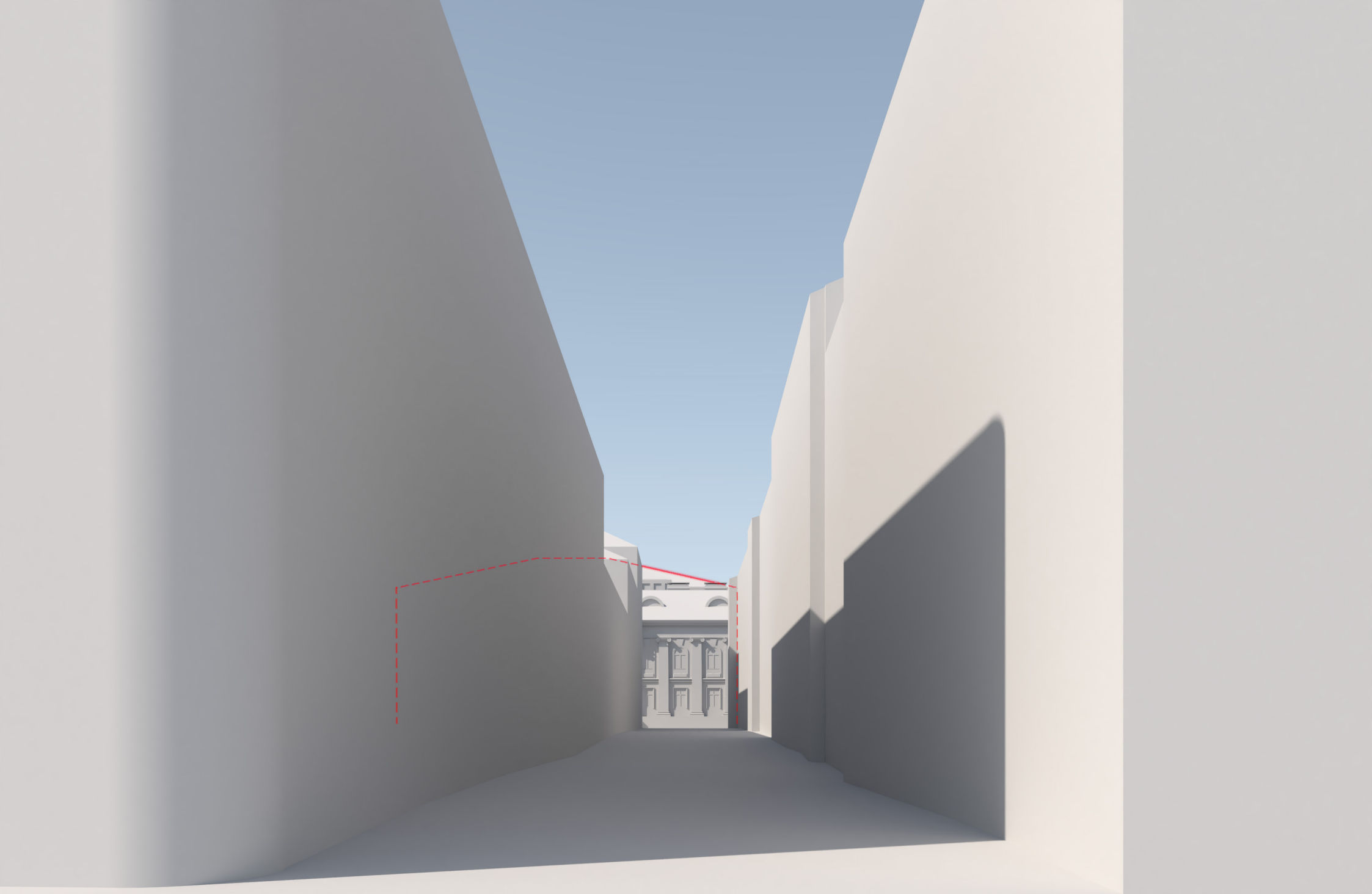

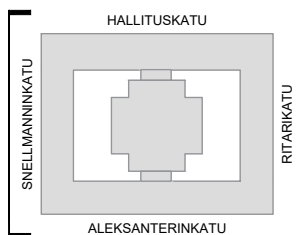
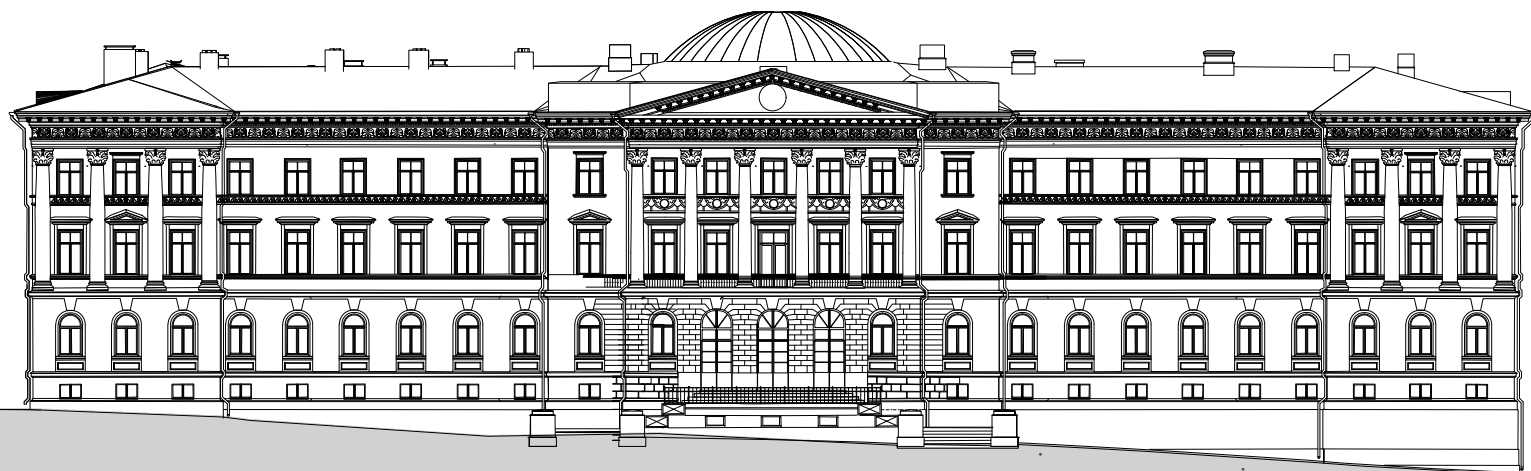
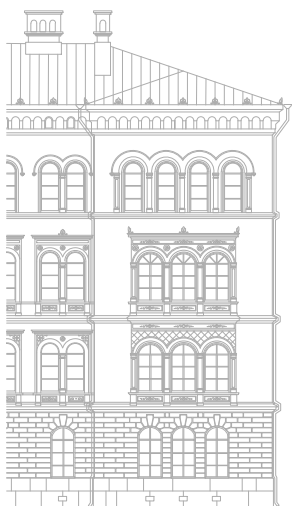

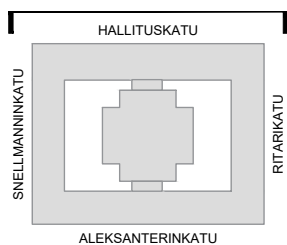
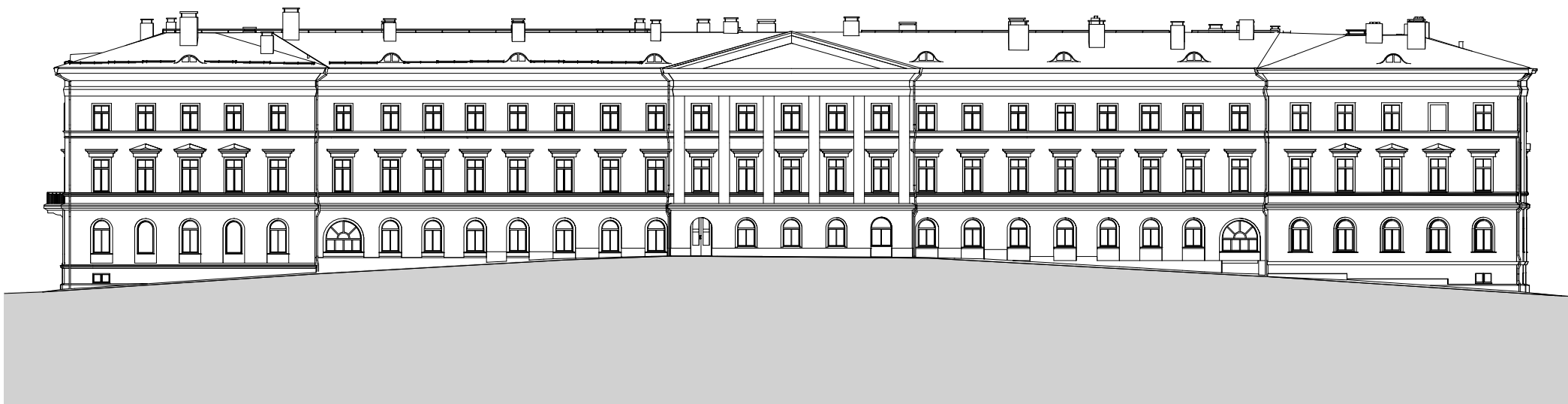

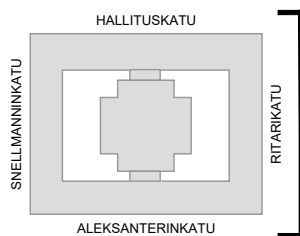
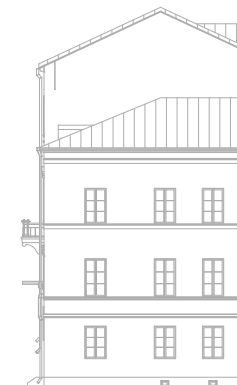
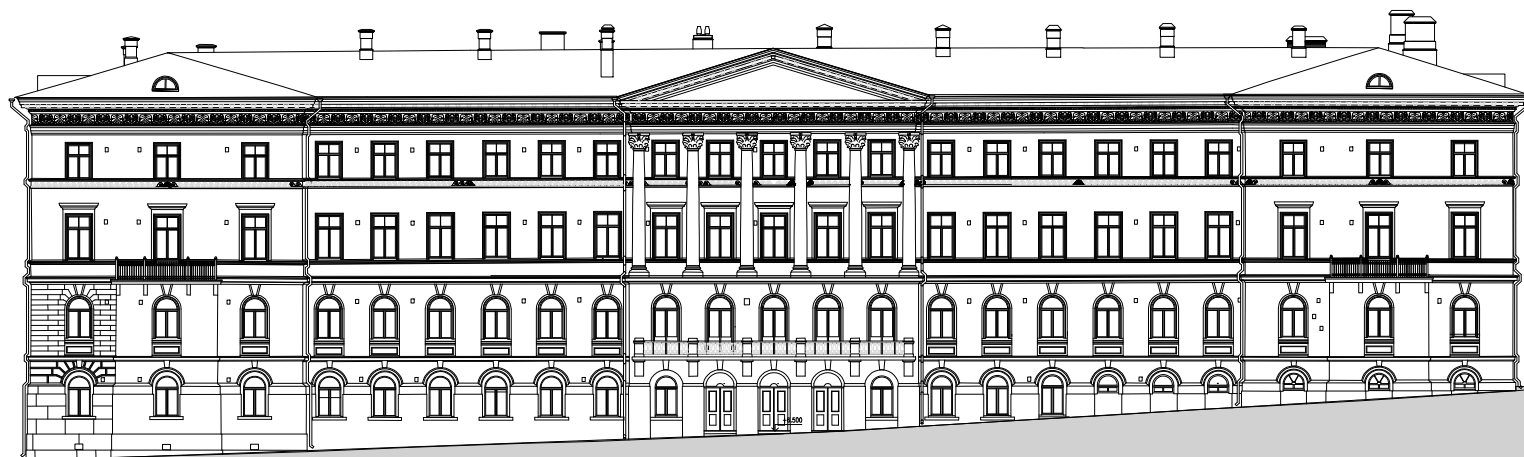

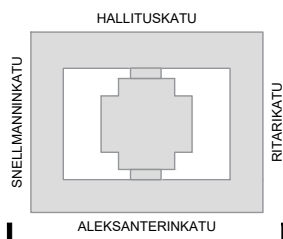
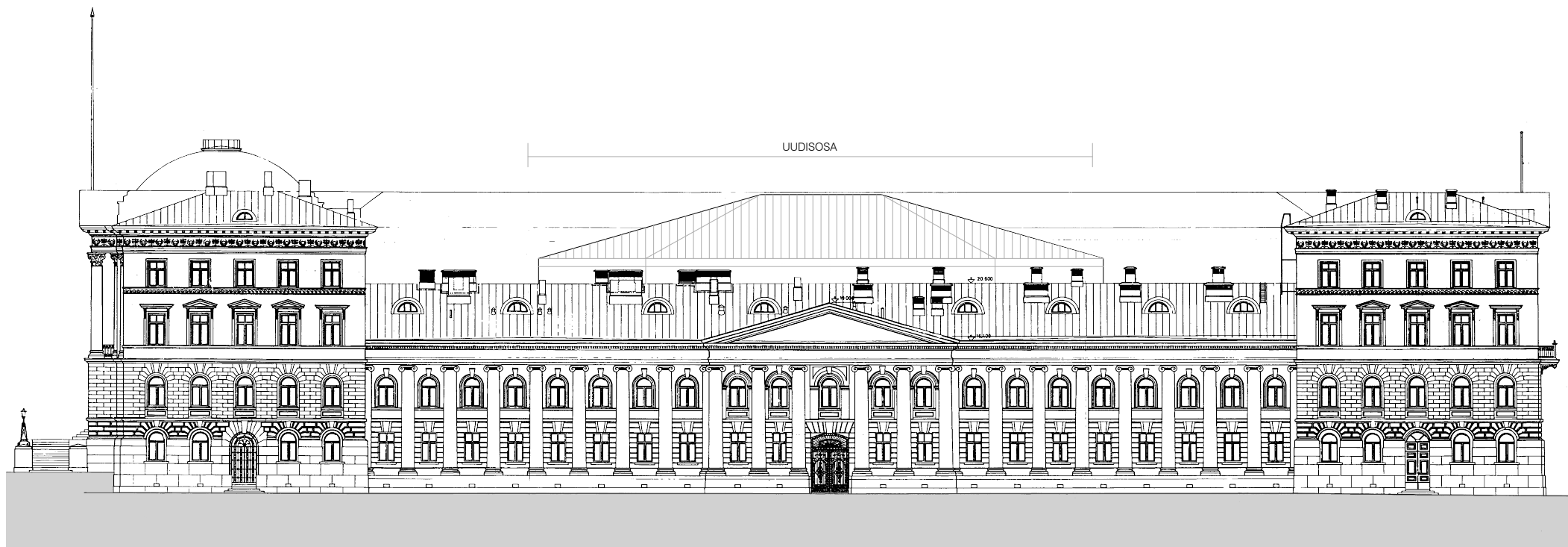

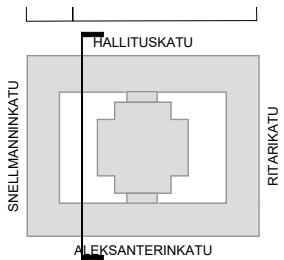
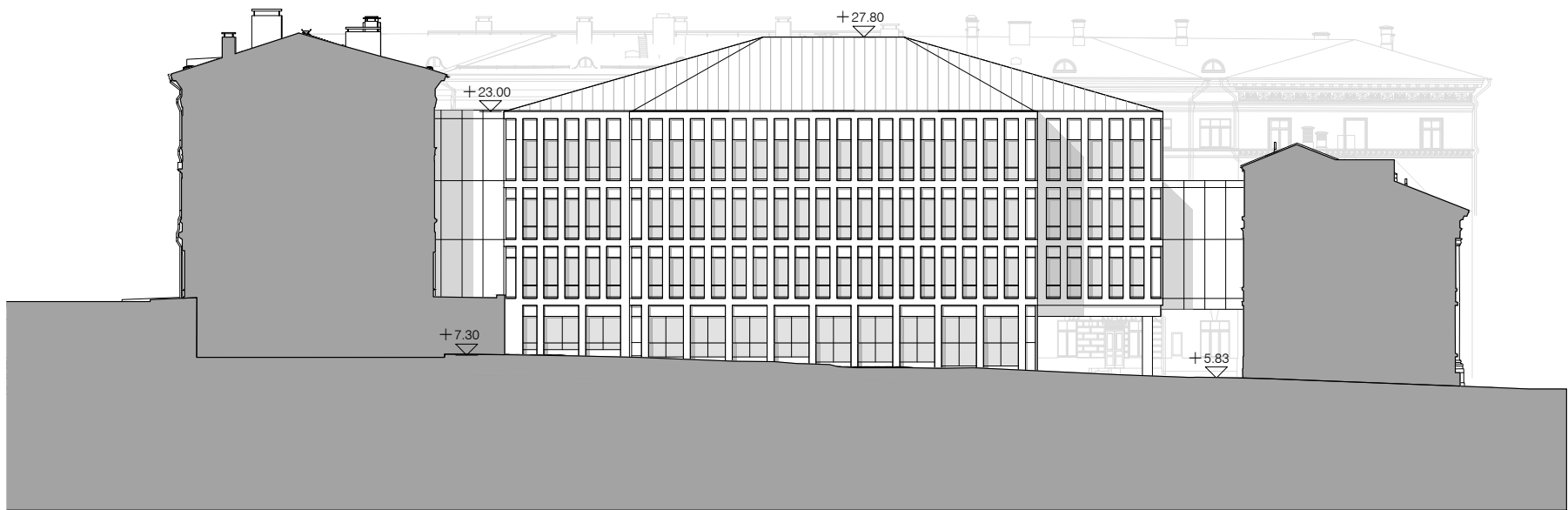

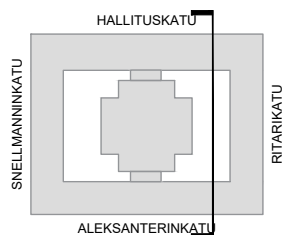
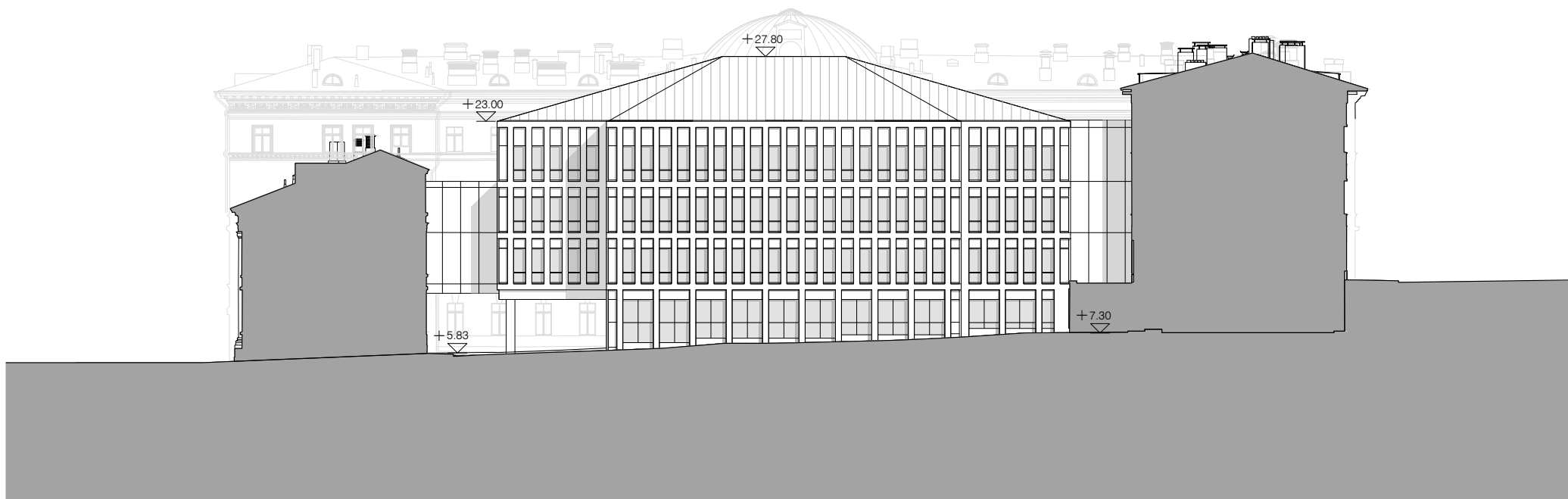

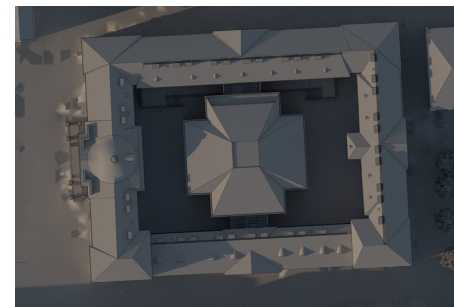
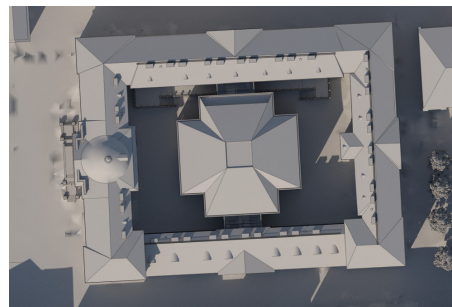
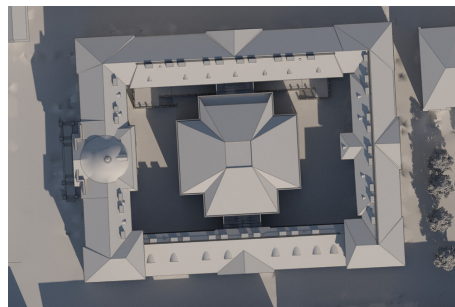
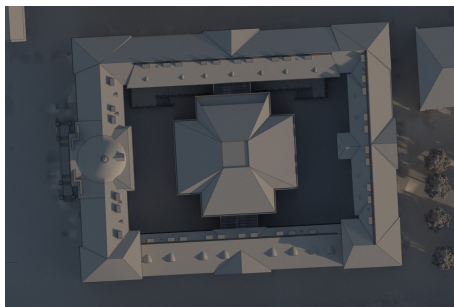
Klo 9:00

Klo 12:00

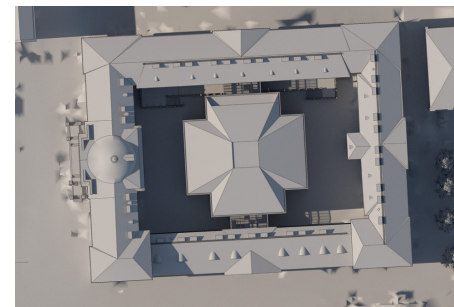
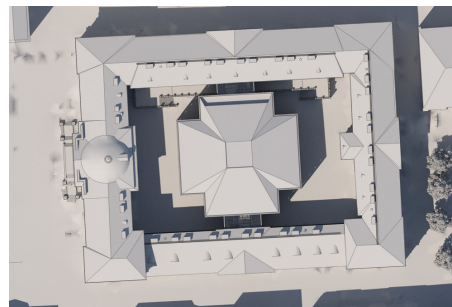
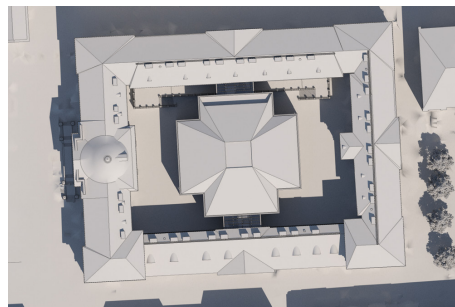
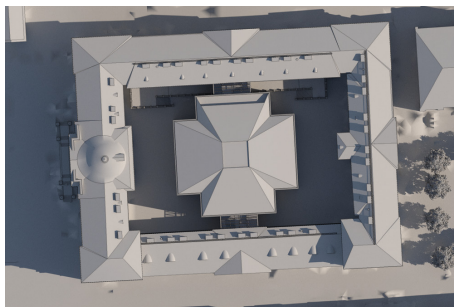
Klo 15:00

Klo 18:00

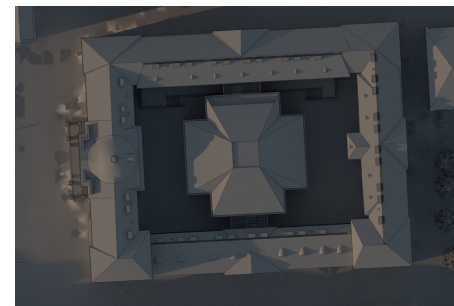
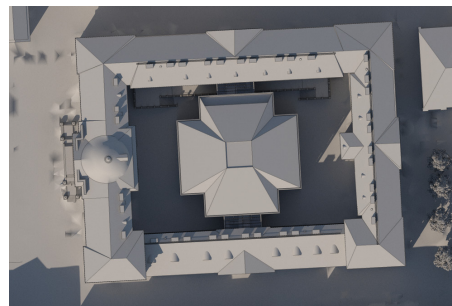
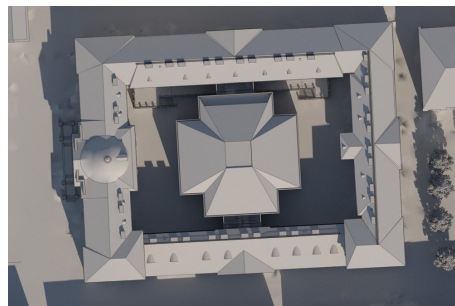
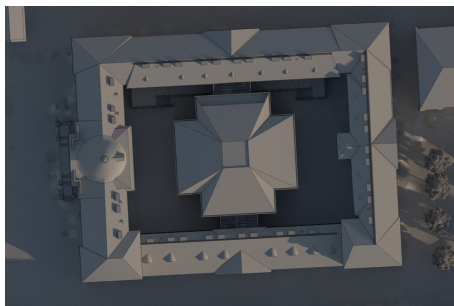
20.3

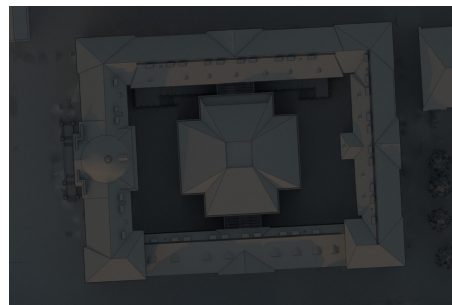
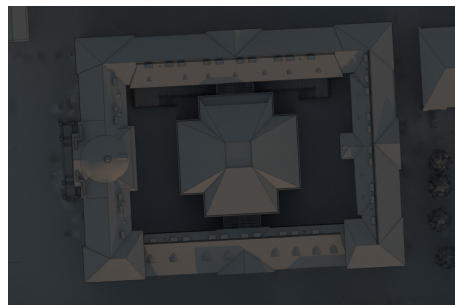
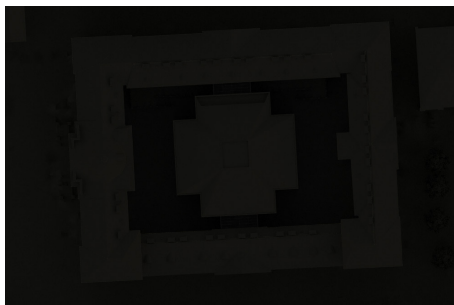
21.6

23.9

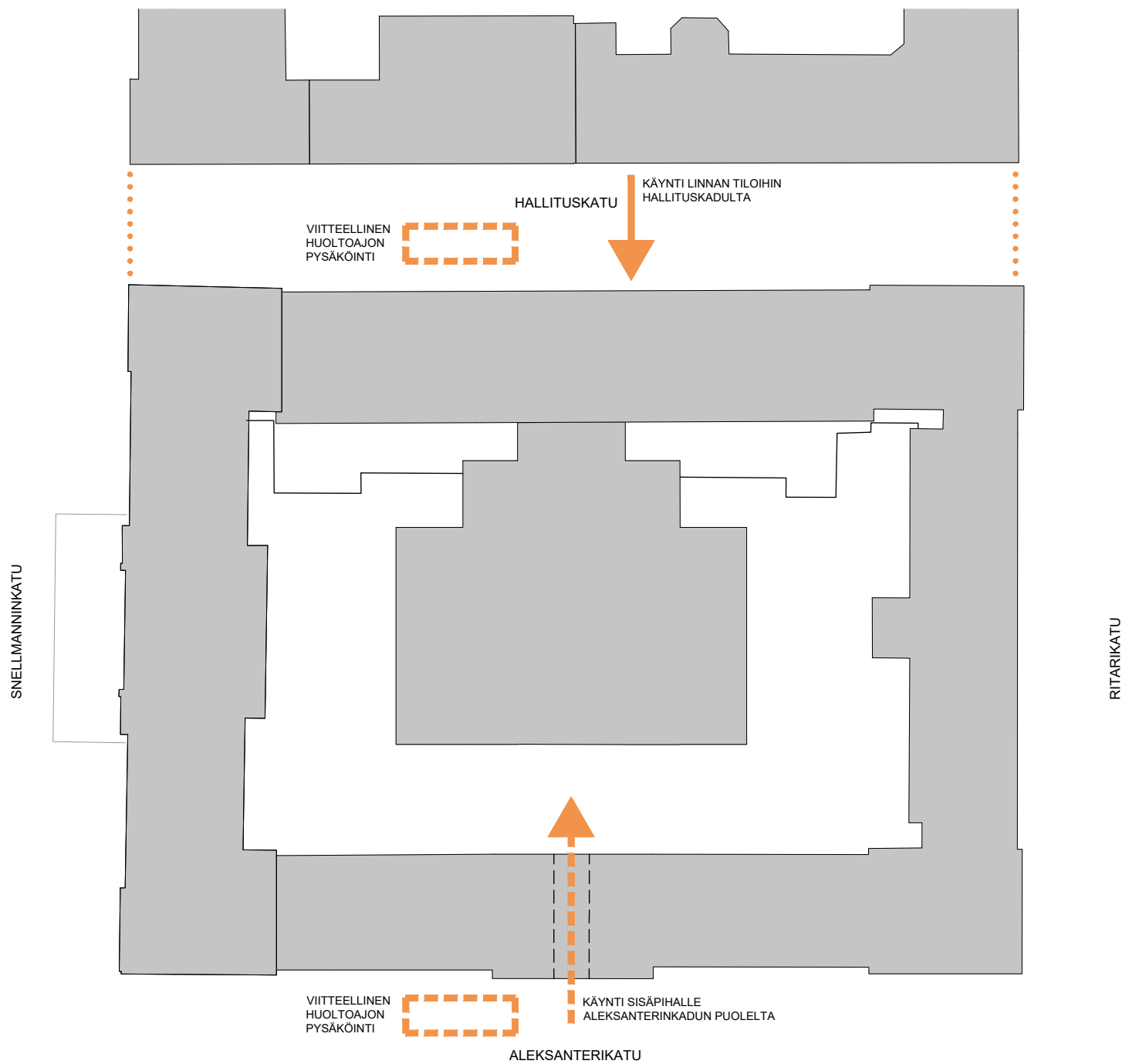

22.12

1.2.2023

KERROSALA									
	UUDISRAKENNUS	LINNA		PURETTAVA OSA					
5. kerros	0	0		0					
4. kerros	1 550	3 795		450					
3. kerros	1 607	4 823		500					
2. kerros	1 607	4 842		510					
1. kerros	1 300	4 770		450					
kellari	2 586	910							
Yhteensä	8 649	19 140	kem ²	1910	kem ²				
UUDISRAKENNUS JA LINNA KERROSALA YHTEENSÄ		27 789	kem ²						

Kaupunkiympäristön toimiala
Hanke: Senaatti ja Valtioneuvosto
Museovirasto

6.2.2023

Valtioneuvoston linnan kortteli ja katualueita

Kaavoitukseen liittyvä muinaismuistolain 13 § mukainen neuvottelu koskien arkeologista kulttuuriperintöä.

Aika	6.2.2023	klo 13:00-14:00
Paikka	Skype-palaveri	

Osallistujat:

Helsingin kaupunki:

Kajsa Lybeck, kaavoitus, Kympp/Maka/Aska, pj
Sakari Mentu, suojeluasiantuntija, Kympp/Maka/Aska
John Lagerstedt, kaupunginmuseo

Museovirasto:

Pekka Lehtinen, yliarkkitehti
Veli-Pekka Suhonen, arkeologian erikoistutkija
Sari Mäntylä-Asplund, Uudenmaan kajoamisluvat ja suojeluasiat

Maanomistaja/hanke:

Kimmo Mäkelä, Senaatti
Niko Sundell, Senaatti
Kristiina Koskiahho, Valtioneuvoston kanslia

suunnittelijat ja konsultit:

Janne Lahti, rakennuttajakonsultti, A-insinöörit
Antti-Matti Siikala, pääsuunnittelija, Sarc
Sarlotta Narjus, arkkitehti, Sarc

Jakelu:

Janne Prokkola, yksikön päällikkö, Kympp/Maka/Aska

1. Kokouksen järjestäytyminen

Kajsa Lybeck avasi kokouksen ja toivotti osallistujat tervetulleiksi.

Kokouksen puheenjohtajana toimi Kajsa Lybeck ja sihteerinä Janne Lahti.

Kaupunkiympäristön toimiala
Hanke: Senaatti ja Valtioneuvosto
Museovirasto

6.2.2023

2. Asialistan hyväksyminen

Hyväksyttiin kokouksen asialista. Kyseessä on muinaismuistolain 13 § mukainen neuvottelu koskien arkeologista kulttuuriperintöä.

3. Lyhyt hankkeen esittely

Kajsa Lybeck esitteli lyhyesti hankkeen ja asemakaavoituksen tämänhetkisen tilanteen. Kaavahanke koskee K1 korttelia sekä osaa Snellmaninkadun ja Hallituskadun katualueita.

Korttelin K1 pääsuunnittelija Antti-Matti Siikala täydensi esitystä ja kertoi pääkohdat liittyen sisäpihalla tehtäviin toimenpiteisiin:

- Sisäpihalla oleva painotalo puretaan
- Uusien rakennusten alin perustustaso on -1
- Pihatason alle kellarikerros ja maanpäälle neljä kerrosta
- Koko sisäpiha aukaistaan ja kaivetaan auki
- Pihan suojeltu terassi puretaan ja rakennetaan takaisin

Kommentteja ja keskustelua hankkeesta ja esittelyaineistosta:

Veli-Pekka Suhonen kertoi yllättyneensä Päivi Hakanpään vuonna 2020 laatimasta raportista, aikaisempi käsitys ollut, että pihalla ei olisi säilynyt mitään. Hakapään raportti todettiin kuitenkin olevan paras käytettävissä oleva aineisto. John Lagerstedilla oli sama käsitys siitä, millä alueilla mahdollisesti säilyneitä alueita voisi sijaita.

Sisäpihalla on lisäksi tehty rakennuksen seinustan vierellä koekuoppia viimeksi Ark-Byroon toimesta vuonna 2020 ja näissä koekuopissa ei ole löydetty säilyneitä kerrostumia.

4. Menettely

Sari Mäntylä-Asplund kertoi, että neuvottelun tarkoituksena on keskustella ja päättää, voidaanko muinaismuistoon kajota ja jos voidaan millä ehdoilla se on mahdollista. Museovirastolta ja kaupungin museolta on ennakoon pyydetty lausunnot ja ne liitetään neuvottelusta laadittavaan muistioon. Muistio liitetään osaksi hankkeen asiakirjoja ja tässä tapauksessa osaksi kaavoitusmuistioita.

Kimmo Mäkelä kertoi hankkeen puolesta, että maaperään on tarve kajota ja nyt pyydetään lupaa ja menettelyjä millä ehdoilla tämä voidaan toteuttaa.

Kaupunkiympäristön toimiala
Hanke: Senaatti ja Valtioneuvosto
Museovirasto

6.2.2023

Sari Mäntylä-Asplund totesi, että suunnitelmat selvästi osoittavat tarpeen kajota maaperään.

Sekä Museoviraston, että kaupungin museon näkemyksen mukaan maaperään voidaan kajota ja poistaa löydökset, mikäli jotain löytyy. Ehtona on riittävän laajat koekaivaukset, joilla varmistetaan, onko tarvetta laajempiin kaivauksiin.

Koekaivausten laajuus määritetään valittavan arkeologisen konsultin laatimassa tutkimusohjelmassa, jonka museovirasto viimekädessä hyväksyy. Laajuutta on vaikea suoraan määrittää ja muutoksille on jätettävä laajenemisvaraa. Tavoitteena on selvittää laajuus ja syvyys säilyneisyyden osalta.

Keskusteltiin lisäksi työnaikaisesta valvonnasta ja muista alueista, joilla ei Hakanpään raporttien mukaan olisi mitään säilynyt. Todettiin, että aina jos löydöksiä löytyy, on työt pysäytettävä ja kutsuttava museoviraston edustaja arvioimaan ja dokumentoimaan löydökset (muinaismuistolaki 14 §).

Kristiina Koskiahho muistutti, että piha on käytössä ja kaikesta on neuvoteltava VNK:n kanssa ja mm. turvaselvitykset vaaditaan kaikilta. Koekaivaukset voidaan tarvittaessa peittää/suojata ja tehdä totaalkaivaukset myöhemmin esimerkiksi seuraavana kesänä (mikäli tarvetta), tämä menettely mahdollistaa osittaisen pihan käytön myös kaivausten aikana.

5. Kaavoitus

Kaavaehdotuksen luonnos; kaavamääräysehdotukset asiaan liittyen:

"Kadun tai korttelipihan alle sekä purettavan entisen painotalon paikalle sijoittuvan tilan suunnittelussa ja rakentamisessa on otettava huomioon alueen arkeologinen historia."

"Alue on Muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitetun kiinteän muinaisjäänneksen osa. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Aluetta koskevista tai siihen liittyvistä suunnitelmista on pyydettävä museoviranomaisen lausunto. Muinaismuistolain 13 §:n mukaisesti käytyjen neuvottelujen perustella kohde voidaan poistaa kaavan toteuttamiseksi sen jälkeen, kun kohteella on toteutettu riittävät arkeologiset tutkimukset."

Todettiin, että mikäli koekaivauksilla ehditään osoittamaan, että mitään ei ole säilynyt ei määräyksiä kaavaan tarvita. Tieto ja tulokset on oltava kaavoittajalla

Kaupunkiympäristön toimiala
Hanke: Senaatti ja Valtioneuvosto
Museovirasto

6.2.2023

käytössä viimeistään syksyllä 2023, muuten kaavaan tarvitaan edellä kuvatut määräykset.

6. Muut asiat

Kaavoituksen tavoiteaikataulu: Ehdotus nähtävillä keväällä 2023 (alustavasti huhti-toukokuussa). Kylk syksyllä 2023, kh ja valtuusto talvella 2024

Aikataulu koekaivausten osalta olisi alustavasti seuraava:

- koekaivaukset K1 sisäpiha kesä-syksy 2023
- mahdolliset laajemmat kaivaukset kesä-syksy 2024
- rakentamisen aloitus kesä 2025-

7. Kokouksen päättäminen

Kajsa Lybeck päätti kokouksen klo 14.05

Muistion vakuudeksi

Janne Lahti

A-Insinöörit Rakennuttaminen Oy